

چارچوب کمک های توسعه ای سازمان ملل متحد
در جمهوری اسلامی ایران

۱۳۹۶ - ۱۴۰۰

(۲۰۱۷ - ۲۰۲۱)

تاریخ تصویب

۱ آذر ۱۳۹۴ (۲۲ نوامبر ۲۰۱۵)

Abbreviation

AIDS	Acquired Immunodeficiency Syndrome
سنډروم نقص ایمنی اکتسابی	
AMR	Anti-Microbial Resistance
مقاومت ضد میکروبی	
ATS	Amphetamine-Type Stimulants
محرک های شبه آمفتامینی	
BAFIA	Bureau for Alien and Foreign Immigrants Affairs
اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی	
CD	Communicable Disease
بیماری های واگیر	
CRC	Convention on the Rights of the Child
کنوانسیون حقوق کودک	
DOE	Department of Environment
سازمان حفاظت محیط زیست	
DRM	Disaster Risk Management
مدیریت خطرپذیری بلایا	
DRR	Disaster Risk Reduction
کاهش خطرپذیری بلایا	
EPI	Expanded Programme on Immunisation
برنامه گسترده ایمن سازی	
FTCT	Framework Convention on Tobacco Control
چارچوب کنترل دخانیات	
GDP	Gross Domestic Product
تولید سرانه ملی	

GEF	Global Environment Facility
	تسهیلات جهانی محیط زیست
GFATM	Global Fund for AIDS, Tuberculosis, and Malaria
	صندوق جهانی برای مبارزه با ایدز، سل و مالاریا
GHI	Global Hunger Index
	شاخص گرسنگی دنیا
GNI	Gross National Income
	درآمد ناخالص ملی
GOI	Government of Iran
	دولت ایران
HDI	Human Development Index
	شاخص توسعه انسانی
HIV/AIDS	Human Immunodeficiency Virus/Acquired Immunodeficiency Syndrome
	ویروس نقص ایمنی انسانی / سندروم نقص ایمنی اکتسابی
HLSC	High Level Steering Committee
	کمیته عالی رتبه راهبری
HRH	Human Resources for Health
	نیروی انسانی در بخش بهداشت
ICHTO	Iranian Cultural Heritage, Handicraft and Tourism Organization
	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
ICPD	International Conference on Population and Development
	کنفرانس بین المللی جمعیت و توسعه
ICQHS	International Centre on Qanats and Historic Hydraulic Structures
	مرکز بین المللی قنات و سازه های تاریخی آبی
IDU	Injecting Drug Use

مصرف تزریقی مواد مخدر

IHR International Health Regulation

مقررات بین المللی بهداشت

IRIS Isfahan Regional Centre on Development of Science Parks and Technology
Incubators

مرکز منطقه ای اصفهان در توسعه پارکهای علم و فناوری رشد

IROST Iranian Research Organization for Science and Technology

سازمان پژوهش های علمی و صنعتی

M&E Monitoring and Evaluation

نظارت و ارزیابی

MEAF Ministry of Economic Affairs and Finance

وزارت امور اقتصاد و دارایی

MENA Middle East and North Africa

خاورمیانه و شمال آفریقا

MDG Millennium Development Goal

آرمان های توسعه هزاره

MDR Multiple Drug Resistant

مقاوم به دارو

MFA Ministry of Foreign Affairs

وزارت امور خارجه

MOCLSW Ministry of Cooperatives, Labour and Social Welfare

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

MOE Ministry of Education

وزارت آموزش و پرورش

MOHME Ministry of Health and Medical Education

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

MOI Ministry of Interior

وزارت کشور

MOJA Ministry of Jihad Agriculture

وزارت جهاد کشاورزی

MORUD Ministry of Roads and Urban Development

وزارت راه و شهرسازی

MSRT Ministry of Science, Research and Technology

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

NCD Non-Communicable Disease

بیماری های غیرواگیر

NDMO National Disaster Management Organization

سازمان مدیریت بحران کشور

NGO Non-Governmental Organization

سازمان های غیر دولتی

NOCR National Organisation for Civil Registration

سازمان ثبت احوال کشور

PHC Primary Health Care

مراقبت های بهداشتی اولیه

PLHIV People Living With HIV

مردمی که با اچ آی وی زندگی می کنند

PPP Purchasing Power Parity

قدرت خرید

PWID People who inject drugs

افرادی که مواد تزریق می کنند

SCI	Statistical Centre of Iran
	مرکز آمار ایران
SDGs	Sustainable Development Goals
	آرمان های توسعه پایدار
SME	Small and Medium Enterprise
	بنگاه های کوچک و متوسط
TB	Tuberculosis
	سل
UNAIDS	United Nations Programme on HIV/AIDS
	برنامه مشترک سازمان ملل متحد در زمینه ایدز
UNAMA	United Nations Assistance Mission in Afghanistan
	هیئت یاری رسانی سازمان ملل متحد در افغانستان
UNAMI	United Nations Assistance Mission in Iraq
	هیئت یاری رسانی سازمان ملل متحد در عراق
UNCT	United Nations Country Team
	تیم کشوری سازمان ملل متحد
UNDAF	United Nations Development Assistance Framework
	چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد
UNDP	United Nations Development Programme
	برنامه توسعه سازمان ملل متحد
UNDSS	United Nations Department for Safety and Security
	بخش ایمنی و امنیت سازمان ملل متحد
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
	سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد
UNFPA	United Nations Population Fund

صندوق جمعیت ملل متحد

UNHABITAT United Nations HABITAT

برنامه اسکان بشر ملل متحد

UNHCR United Nations High Commissioner for Refugees

کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد

UNIC United Nations Information Centre

مرکز اطلاعات ملل متحد

UNICEF United Nations Children's Fund

صندوق کودکان سازمان ملل متحد

UNIDO United Nations Industrial Development Organization

سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد

UNODC United Nations Office for Drugs and Crime

دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرایم سازمان ملل متحد

UT University of Tehran

دانشگاه تهران

WFP World Food Programme

برنامه جهانی غذا

WHO World Health Organization

سازمان بهداشت جهانی

WTO World Tourism Organisation

سازمان جهانی جهانگردی

فهرست مطالب

۱. مقدمه

۲. خلاصه تحلیل کشوری

۱-۲. نگاه اجمالی

۲-۲. فرصت ها و چالش های توسعه ایران

۳-۲. سازمان ملل متحد در ایران

۴-۲. اولویت های تعیین شده برای همکاری

۳. دستاوردهای چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد

۱-۳. نگاه اجمالی

۲-۳. اصول چارچوب

۴. بودجه مورد نیاز

۵. تمهیدات اجرایی

۶. پایش و ارزیابی

پیوستها

پیوست ۱ – جدول نتایج

پیش گفتار

دولت جمهوری اسلامی ایران و مجموعه سازمان ملل متحد در ایران با کمال مسرت سند جدید چارچوب همکاری های توسعه ای سازمان ملل متحد (که از این پس به عنوان چارچوب کمک های توسعه ای خواهد آمد) را برای دوره ۱۴۰۰ - ۱۳۹۶ (۲۰۲۱-۲۰۱۷) ارائه می نماید. چارچوب کمک های توسعه ای محصول همکاری و مشارکت تنگاتنگ دولت و گروه کشوری سازمان ملل متحد می باشد.

مجموعه سازمان ملل متحد با همکاری دولت از تلاش های ایران در راستای تحقق اهداف مندرج در برنامه ششم توسعه کشور حمایت می نماید. افزون بر این، چارچوب کمک های توسعه ای در راستای تحقق تعهد کشور نسبت به کنوانسیون ها و معاهدات و همچنین مصوبات کنفرانس ها و نشست های بین المللی در چارچوب قوانین و مقررات دولت تدوین شده است. سازمان ملل متحد از تلاش های توسعه کشور حمایت کرده و به تضمین مالکیت ملی برنامه ها و طرحهای آن سازمان و ادامه گسترش ظرفیت های فردی و نهادی ایران کمک می نماید.

به مناسبت انتشار چارچوب کمک های توسعه ای، ریاست مشترک کمیته عالی راهبری این چارچوب از فرصت استفاده کرده و مراتب سپاس و تقدیر خود را نسبت به همه وزارتخانه ها و نهادهای دولتی و همچنین مجموعه سازمان ملل متحد برای اختصاص وقت ارزشمند، تلاش های بی وقفه و بروندهای چشمگیر خود در روند تدوین این سند اعلام می دارد.

گرگی لوئیس هماهنگ کننده مقیم سازمان ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران	پیمان سعادت مدیر کل محیط زیست و توسعه پایدار وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران
دکتر فرداد درودی مدیر کشوربیرنامه مشترک سازمان ملل متحد در زمینه ایدز	بالاسوبرامانیم مورالی معاون نماینده برنامه عمران سازمان ملل متحد
استر کوئیش لاروش نماینده سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد	سرج ناکوزی نماینده سازمان خواربار و کشاورزملل متحد

<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">دکتر ماها العدوی نماینده صندوق جمعیت سازمان ملل متحد</p>	<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">سیامک مقدم نماینده برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد</p>
<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">سیوانکا داناپالا نماینده کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان</p>	<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">ماریا دوتسنکو سرپرست مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد</p>
<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">دکتر جیانی مورزینماینده موقت صندوق کودکان سازمان ملل متحد</p>	<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">الساندرو آمادیو نماینده سازمان توسعه صنعتی ملل متحد</p>
<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">مهران رازمهر سرپرست سازمان بین المللی مهاجرت</p>	<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">امیر برمکی مشاور ملی بشردوستانه دفتر هماهنگی کمکهای بشردوستانه سازمان ملل متحد</p>
<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">لیک بونوات نماینده دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد</p>	<p style="text-align: center;">—</p> <p style="text-align: center;">نگار گرامی نماینده برنامه جهانی غذا</p>

خانم دکتر جیهان طویلا

نماینده سازمان جهانی بهداشت

۱. مقدمه

هدف چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد

هدف اصلی چارچوب کمک های توسعه ای ترسیم دقیق نحوه همکاری مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به شکلی هماهنگ و در راستای اولویت های توسعه جمهوری اسلامی ایران (از این پس، ایران) است. این سند حاوی چارچوب راهبردی برای همکاری بوده و از اینرو نباید طرح اجرایی تلقی گردد.

هدف اصلی جدول نتایج (موجود در پیوست ۱) فراهم نمودن یک ابزار مدیریتی حامی برنامه ریزی، پایش و ارزشیابی مستمر کمک های مجموعه سازمان ملل متحد به اولویت های توسعه ای ایران می باشد.

محتوا و گستره

این چارچوب کمک های توسعه ای شامل موارد زیر است:

۱. تحلیل وضعیت کشور به صورت خلاصه شامل چالش ها و فرصت های اصلی توسعه که هم اکنون ایران با آنها مواجه است. نقش سازمان ملل در ایران مورد بررسی اجمالی قرار گرفته و خلاصه ای از چگونگی شناسایی اولویت های مورد توافق در چارچوب کمک های توسعه ای نیز ارائه شده است.

۲. تشریح اهدافی که تحت حمایت چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد قرار می گیرند.

۳. بودجه مورد نیاز برای کمک مالی سازمان ملل متحد در جهت رسیدن به اهداف.

۴. بررسی اجمالی تمهیدات اجرایی چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد.

۵. تشریح چگونگی پایش و ارزشیابی پیشرفت در جهت رسیدن به اهداف.

جدول نتایج در پیوست ۱ موجود است.

محتوا و گستره این سند منطبق با راهکارهای سازمان ملل متحد برای تدوین اسناد چارچوب کمک های توسعه ای بوده و شرایط خاص داخل کشور را در نظر می گیرد. چگونگی کمک سازمان ملل به تحقق اولویت های توسعه در ایران به شکلی صریح، موجز و مفید هم برای دولت ایران و هم برای گروه کشوری سازمان ملل متحد نگاشته شده است.

چارچوب کمک های توسعه ای حاوی چارچوبی گسترده از اولویت های مورد توافق طرفین است. برنامه های اجرایی جزئی تر با همکاری مستمر دولت به عنوان بخشی از رویه های مستقر برنامه ریزی هر یک از آژانس های سازمان ملل به صورت جداگانه تدوین می گردند.

فرایند تدوین چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد

چارچوب کمک های توسعه ای در یک فرایند مشورتی میان شرکای اصلی دولتی و آژانس های توسعه ای تیم کشوری سازمان ملل متحد در ایران با هماهنگی وزارت امور خارجه و هماهنگ کننده مقیم سازمان ملل متحد تدوین شده است.

به منظور حمایت از فرایند مشورتی فوق الذکر، دولت و گروه کشوری سازمان ملل متحد تحلیلی را انجام دادند که در آن فرصت ها و محدودیت های اصلی توسعه خلاصه شده و اولویت های مورد توافق مشترک همکاری مطابق با اولویت های توسعه ایران شناسایی شدند.

پیشنویس های چارچوب کمک های توسعه ای توسط مقامات مسئول دولت و اعضای گروه کشوری سازمان ملل متحد تحت مدیریت وزارت امور خارجه و هماهنگ کننده مقیم سازمان ملل بررسی شدند.

۲. خلاصه تحلیل کشوری

۱-۲ نگاه اجمالی

ایران دومین اقتصاد بزرگ منطقه خاورمیانه و آفریقای شمالی است که تولید ناخالص داخلی آن در سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) معادل ۶۱۳,۳۹۸ میلیارد ریال تخمین زده شده است. این کشور همچنین دومین جمعیت بزرگ منطقه را با تقریباً ۷۸/۸ میلیون نفر در سال ۱۳۹۴ (۲۰۱۵) در بر دارد. در عین حال، دومین ذخایر بزرگ گاز طبیعی جهان و چهارمین ذخایر بزرگ شناسایی شده نفت خام نیز از آن این کشور هستند. فعالیت های اقتصادی و درآمدهای دولت همچنان به میزان گسترده ای متکی به ذخایر نفتی می باشند.

شاخص توسعه انسانی ایران در سال ۱۳۹۲ (۲۰۱۳) ۰/۷۴۹ بوده که با اخذ رتبه ۷۵ در میان ۱۸۷ کشور و مناطق خودمختار جهان، ایران را در زمره کشورهای دارای توسعه انسانی بالا قرار می دهد. رقم شاخص توسعه انسانی ایران بین ۱۳۵۹ (۱۹۸۰) و ۱۳۹۲ (۲۰۱۳) از ۰/۴۹۰ به ۰/۷۴۹ رسیده است که افزایشی معادل ۵۲/۹ درصد را نشان می دهد. افزایش امید به زندگی در هنگام تولد به میزان ۱۹/۹ سال، افزایش میانگین سالهای تحصیل در مدرسه ۵/۷ سال و افزایش سالهای مورد انتظار تحصیل در مدرسه ۶/۵ سال است. درآمد ناخالص ملی سرانه ایران از ۵,۰۶۵,۴۹۹ ریال در سال ۱۳۷۵ (۱۹۹۶) به ۷,۴۶۵,۳۱۷ ریال در ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) با استناد به ۱۳۷۶ (۱۹۹۷) به عنوان سال مبنا، رشدی معادل ۳/۴۷ درصد داشته است.

مقامات مسئول ایران راهبرد جامع اصلاحات بازار محور را در سند چشم انداز ۲۰ ساله و همچنین برنامه ششم توسعه کشور (۱۳۹۵ الی ۱۴۰۰) تصویب کرده اند. این برنامه شامل ۳ حوزه اصلی است: (الف) توسعه اقتصاد مقاومتی، (ب) پیشرفت علوم و فناوری و (ج) ارتقای تعالی فرهنگی. در جبهه اقتصادی، این برنامه توسعه رشد اقتصادی سالانه ۸ درصد را پیش بینی نموده و راهکارهای اجرایی تجدید ساختار بنگاه های متعلق به دولت، بخش مالی و بانکی و تخصیص و مدیریت درآمدهای نفتی را به عنوان اولویت های اصلی دولت در طی این بازه ۵ ساله تشریح کرده است. دولت نقش کلیدی خود را در اقتصاد با استفاده از بنگاه های بزرگ دولتی و نیمه دولتی حاکم بر بخش های تولیدی و تجاری ادامه می دهد.

۲-۲ فرصت ها و چالش های توسعه ایران

گفتگوهای میان دولت و گروه کشوری سازمان ملل متحد پیرامون فرصت ها و چالش های توسعه در چارچوب اولویتهای توسعه ایران متمرکز بر ۴ زمینه اولویتی اصلی بوده اند: (الف) محیط زیست، (ب) بهداشت، (ج) اقتصاد مقاومتی، (د) کنترل مواد مخدر

۱. محیط زیست

وضعیت محیط زیست دغدغه ای است جهانی. توسعه اقتصادی اغلب توأم با هزینه گزاف زیست محیطی بوده و جهان امروز به این نتیجه رسیده که توسعه اقتصادی پایدار شدیداً وابسته به حفاظت از دارایی های اصلی زیست محیطی است. ایران با توجه به اقلیم خشک، روند سریع شهرنشینی و اتکای گسترده اقتصادی خود بر تولید نفت و گاز با چالش های زیست محیطی حادی مواجه است.

انتظار می‌رود که تغییرات جاری اقلیمی باعث تشدید بسیاری از چالش‌های ایران (از جمله کمبود منابع آب و گسترش بیابان‌ها) گردند. در حال حاضر، حجم استفاده از انرژی در کشور و سطوح سرانه انتشار گاز دی‌اکسید کربن از جمله بالاترین میزان در سطح جهان هستند. شهرهای اصلی ایران دچار آلودگی هوای بالایی می‌باشند. دولت به منظور عدم وابستگی اقتصاد کشور به محصولات کربنی، رویکرد کاهش استفاده از کربن را در راستای ارتقای بهره‌وری انرژی در سیستم‌های مسکونی، صنعتی، حمل و نقل و شهری اتخاذ نموده است و همچنین در پی بکارگیری انرژی تجدیدپذیر می‌باشد. روش‌های کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای باعث ایجاد مزایای اقتصادی در صورت بهره‌گیری کارآمد انرژی می‌گردند. ایران همچنین می‌تواند سهم بهره‌گیری از انرژی خورشیدی، بادی و زمین‌گرمایی خود را افزایش دهد. علاوه بر این، کشور علاقه مند به ادامه تدوین و اجرای برنامه‌ها و سیاست‌های اساسی تطبیق‌پذیری با تغییرات اقلیمی است که به آن در جهت کاهش اثرات منفی اینگونه تغییرات بر اقتصاد و رفاه اجتماعی و همچنین بهره‌گیری از فرصت‌های جدید مربوطه کمک می‌نمایند.

رویه‌های ناپایدار کشاورزی و مدیریت اراضی همچنان باعث کاهش پوشش نباتی، فرسایش خاک، گسترش بیابانها، کاهش تالابها و افزایش خشکسالی می‌گردند. منابع آب زمینی مورد بهره‌برداری شدید قرار گرفته‌اند و در نتیجه برخی رودخانه‌ها خشک شده و تالاب‌هایی هم در حال ناپدید شدن می‌باشند. به عنوان مثال تالاب هامون، رودخانه زاینده‌رود و دریاچه ارومیه تقریباً و یا حتی در برخی مناطق کاملاً خشک شده‌اند. مشکل بیش از هر چیز مربوط به کشاورزی است چرا که در این بخش حجم عمده منابع آب کشور که حدود ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی است مصرف می‌گردد.

منطقه خلیج فارس حاوی بیش از ۶۵ درصد از منابع نفتی شناخته شده جهان است. بسیاری از مشکلات محیط زیست دریایی این منطقه مربوط به فعالیت‌های متعدد مرتبط با نفت توسط کشورهای درگیر این صنعت می‌باشند. آلودگی ایجاد شده باعث تخریب شاخص اقلیمی از جمله جلبک‌ها، صخره‌های مرجانی، جنگل‌های منگرو و سایر زیستگاه‌ها شده است. حفاظت از آب سنگ‌های مرجانی خلیج فارس برای نگهداشت این اقلیم‌های منحصربفرد در آینده بسیار ضروری است. اقلیم دریای خزر نیز به علت بهره‌برداری غیرپایدار از منابع زیستی آن، آلودگی محیط توسط افراد منطقه و اثرات تغییرات اقلیمی مورد تهدید قرار گرفته است.

روند سریع شهرنشینی، آلودگی صنعتی، دفع پسماند، چرای بیش از حد، جنگل زدایی، تخریب اراضی و فرسایش خاک نیز همگی حاوی اثرات منفی بر تنوع زیستی در ایران هستند. سازمان حفاظت محیط زیست هشدار داده است که ۷۴ نوع از گونه‌های جانوری شناسایی شده ایران از جمله یوزپلنگ آسیایی، خرس سیاه و گوزن ایرانی در معرض بالای خطر انقراض قرار دارند (مندرج در فهرست قرمز اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت).

۲. سلامت

نظام سلامت: نظام سلامت در ایران توسط سازمان جهانی بهداشت و اساساً در ادبیات مکتوب جهانی بهداشت به عنوان یکی از قدرتمندترین نظام‌های سلامت در جهان شناخته شده است که توانمندی خود را مدیون نظام مراقبت‌های اولیه بهداشتی پیشرو و نهادینه خود می‌باشد. نظام مذکور تأکید بر عدالت و مشارکت بین‌بخشی و جوامع محلی دارد و در واقع بنیان شاخص‌های سلامت مطلوب کشور را تشکیل می‌دهد.

از سال ۱۳۹۳ (۲۰۱۴)، حوزه سلامت شاهد اصلاحات چشمگیری در خدمات و سیاست‌های خود در راستای مدیریت گذار اپیدمیولوژیک خطرات مرتبط با سلامتی از بیماری‌های واگیر به غیرواگیر و از مراقبت‌های اولیه بهداشتی روستا محور به خدمات فراگیر همگانی در مناطق شهری و روستایی بوده است. برنامه طرح تحول سلامت با اهداف زیر اجرا می‌گردد: دسترسی به پوشش بهداشتی همگانی، ارتقای کیفیت و پوشش خدمات پیشگیری، ارجاع و مراقبت، درمان و توانبخشی، افزایش رضایتمندی شهروندان از ارائه خدمات بهداشتی و گسترش عدالت.

بیماری‌های غیرواگیر: پاسخ کشور به بیماری‌های غیرواگیر تا به امروز مناسب بوده است. ایران مجموعه راهکارهای کشوری مبتنی بر شواهد را برای مدیریت بیماری‌های غیرواگیر از طریق رویکرد مراقبت‌های اولیه بهداشتی و راه اندازی

نظام پایش و مراقبت بیماری های غیرواگیر به منظور ایجاد امکان گزارش دهی در زمینه اهداف ۹ گانه جهانی بیماری های غیرواگیر تدوین نموده است. برنامه ملی پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر که منطبق با برنامه عمل جهانی برای کنترل و پیشگیری بیماری های غیرواگیر است توسط شورای عالی سلامت و امنیت غذایی در ژوئیه ۲۰۱۵ (تیر ۱۳۹۴) اجرایی شد. البته رژیم غذایی در حال تغییر ایرانیان (افزایش استفاده از چربی، شکر و روغن و کاهش استفاده از سبزیجات) و سایر عوامل سبک زندگی باعث خطرپذیری جدی سلامت از جمله دیابت، بیماریهای قلبی و عروقی، صدمات ناشی از تصادفات جاده ای (رانندگی)، اعتیاد، مشکلات سلامت روان و سرطان شده اند. بیماری های مربوط به استعمال دخانیات نیز مسئله قابل ملاحظه سلامت محسوب می شوند.

بیماریهای واگیر: شیوع اچ-آی-وی میان مصرف کنندگان تزریقی مواد مخدر در حد ثابتی باقی مانده و در واقع در حال کاهش تدریجی است. البته مطالعات اخیر مؤید تغییر جهت تدریجی به سمت وضعیتی از همه گیری بیماری است که نقش انتقال جنسی بیماری حداقل معادل سهم انتقال به واسطه سوء مصرف تزریقی مواد است. برنامه کشوری کنترل ایدز به تدریج در حال پاسخ دهی به تحولات است اما برای تحقق هدف محو اپیدمی ایدز تا سال ۱۴۰۹ (۲۰۳۰)، باید نظام ها، ساختارها و مجموعه مهارت ها بررسی و اصلاح گردند.

مالاریا که زمانی به عنوان تهدیدی برای سلامت عمومی در سراسر کشور تلقی می شد امروزه بیشتر محدود به ۳ استان جنوب شرقی سیستان و بلوچستان، هرمزگان و کرمان است. اگرچه حذف زودهنگام مالاریای فالسی پاروم در برخی مناطق هدف کشور تحقق یافته است اما با توجه به تعداد زیاد افرادی که هر روزه از مرز عبور می کنند، خطر ورود مجدد این بیماری از طریق کشورهای همسایه (مخصوصاً پاکستان) همچنان مطرح است. مشابه این روند در مورد بیماری سل نیز صدق می کند: در حالی که ایران کمترین میزان این بیماری را در مقایسه با سایر کشورها در منطقه دارد (میزان آن از ۱۴۳ در هر یکصد هزار نفر در سال ۱۹۶۵ یا ۱۳۴۳ به ۱۵ فرد در هر یکصد هزار نفر در سال ۲۰۱۵ یا ۱۳۹۴ کاهش یافته است)، سل مقاوم به چند دارو همچنان یک تهدید برای سلامت عمومی کشور است.

ارتقای سلامت در طول زندگی: در حوزه سلامت مادران و کودکان، نرخ مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال به میزان چشمگیری بهبود یافته است و از ۲۲۶ در هر هزار تولد زنده در دهه ۱۹۷۰ (دهه ۱۳۵۰) به ۱۸ مورد در هر هزار تولد زنده در ۲۰۱۴ (۱۳۹۳) کاهش یافته است. البته حدود ۵۰ درصد از کودکان ایرانی زیر ۲ سال در حال حاضر از تغذیه انحصاری با شیر مادر محرومند و ۵۰ درصد دیگر نیز از تغذیه مطلوب برخوردار نیستند. بنابراین ترویج تغذیه با شیر مادر همچنان باید تقویت گردد. علاوه بر این، میزان بالای کمبود ویتامین د در میان کودکان و زنان ایرانی مخصوصاً میان زنان در سنین باروری شایع است. چالش دیگر بهداشت باروری و رفاه و سلامت مادران عبارت است از میزان بالای سزارین که در طرح تحول نظام سلامت به آن پرداخته شده است.

اگرچه پوشش برنامه ایمن سازی کودکان بالای ۹۹ درصد است اما پایداری و استقلال تولید واکسن، مدیریت زنجیره سرد و دسترسی به واکسن های جدید همگی مواردی هستند که نیاز به توجه و حمایت بیشتر دارند.

با توجه به جمعیت سالمندان در کشور و اولویت بهره مندی عادلانه همه اقشار از خدمات بهداشتی، پاسخ مطلوب به نیازهای سلامت گروه های خاص مورد هدف از جمله سالمندان و معلولین نیز یکی از دغدغه های اصلی دولت است.

۳. اقتصاد مقاومتی

اقتصاد: اقتصاد ایران پس از روی کار آمدن دولت جدید به ریاست جمهوری آقای روحانی در مردادماه ۱۳۹۲ (ژوئیه ۲۰۱۳) پس از ۲ سال رکود در طی سال ۱۳۹۳ (۲۰۱۴) رونق پیدا کرد. اقتصاد کشور در سال ۱۳۹۳ (۲۰۱۴) شاهد رشد ۳ درصد در مقایسه با انقباض های اقتصادی سالانه ۶/۶ درصد در ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) و ۹/۱ درصد در ۱۳۹۲ (۲۰۱۳) شد. میزان تورم از اوج ۲۸/۶ درصد در ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) به ۱۳/۳ درصد در مهر ۱۳۹۴ (اکتبر ۲۰۱۵) در مناطق شهری و از ۳۲/۷ درصد در ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) به ۱۲/۷ درصد در مهر ۱۳۹۴ (اکتبر ۲۰۱۵) برای مناطق روستایی به صورت سالانه کاهش پیدا کرد (با استناد به سال ۲۰۱۱ یا ۱۳۹۰ به عنوان سال مبنا).

رفاه اجتماعی و فقر: ایران در چند دهه اخیر شاهد کاهش جدی درصد فقر مطلق بوده است. البته نابرابری در ضریب جینی همچنان حدود ۰/۳۶ است. علیرغم پیشرفت در استانداردهای زندگی در کل کشور، شکاف بین مناطق برخوردار و غیربرخوردار در ایران از اوایل دهه ۱۳۷۰ (دهه ۱۹۹۰) گسترش یافته است. کودکان زیادی در خانوارهای فقیر زندگی می کنند و لذا فقر کودکان دغدغه ای جدی است. پیشگیری از استمرار محرومیت در میان نسل ها سرمایه گذاری جدی در آینده کشور است که توأم با مزایای درازمدت برای کودکان، اقتصاد و کل جامعه می باشد. بر اساس آمار و ارقام وزارت آموزش و پرورش، دسترسی به آموزش پیش دبستانی میان کودکان ۵ ساله از ۳۰ درصد در سال ۱۳۷۹ (۲۰۰۰) به ۵۵ درصد در ۱۳۹۰ (۲۰۱۱) افزایش یافته است. این بهبود در مناطق روستایی شاخص تر بوده است. با این وجود نابرابری ها در فضاهای آموزشی همچنان بر قابل دسترس بودن آموزش کیفی در مناطق کم برخوردارتر تأثیرگذار است. دولت در حال اتخاذ گام هایی برای تأمین معلمان واجد شرایط در جهت گسترش آموزش کیفی در کلیه دبستان ها است.

امنیت غذایی و کشاورزی پایدار: در طی سه دهه اخیر، پیشرفت های عمده ای در کاهش عدم امنیت غذایی در ایران حاصل شده اند. از دهه ۱۳۷۰ (دهه ۱۹۹۰) تا به امروز، تعداد افراد مبتلا به گرسنگی به تدریج کاهش یافته است. طبق شاخص جهانی گرسنگی که توسط مؤسسه بین المللی پژوهشی سیاستگذاری غذایی محاسبه می گردد، ایران با روند نزولی تدریجی که باعث دلگرمی است بیشترین میزان کاهش در این شاخص را در منطقه خاورمیانه داشته است. البته این کشور در عین حال با هشدارهای فزاینده ای در زمینه کاهش منابع آبی خود که نهایتاً باعث از بین رفتن امنیت غذایی آن می گردد مواجه است. بخش کشاورزی بیشترین میزان آب ایران را استفاده می کند. بنابراین کشاورزی پایدار شایسته و وابسته به مدیریت پایدار منابع آبی است و باید به سرمایه گذاری بر روشهای پایدارتر تولیدات کشاورزی به عنوان بخشی از راهبرد جامع مدیریت منابع آب و اراضی کشور براساس تحلیل های گسترده هزینه های اقتصادی و مزایای گزینه های مختلف توسعه معیشت روستایی و کشاورزی توجه نمود.

شهرنشینی: جمعیت شهری ایران از ۱۵/۸ میلیون در سال ۱۳۵۵ (۱۹۷۶) به ۵۳/۶ میلیون در سال ۱۳۹۰ (۲۰۱۱) رسیده است. طبق پیش بینی ها، تهران به جمعیت ابرشهر ۱۰ میلیونی در سال ۱۴۰۹ (۲۰۳۰) خواهد رسید. زندگی شهری، دارای مزایای بالقوه بسیاری مخصوصاً برخورداری از دامنه گسترده تر خدمات و فرصت های اشتغال نسبت به زندگی در مناطق روستایی است. با این وجود روند سریع شهرنشینی میتواند به چالش های گسترده ای از جمله موارد ذیل منجر گردد: مشکلات زیست محیطی (آلودگی هوا و دفع پسماندها)، مصرف زیاد انرژی و انتشار دی اکسید کربن، فقر در شهرها و تقاضای فزاینده برای زیرساخت های اساسی (شامل مسکن مناسب، حمل و نقل، بهداشت آب و فاضلاب و امکانات آموزشی و بهداشتی). در این راستا باید سیاستگذاری و برنامه ریزی برای توسعه شهری پایدار را همواره تقویت نمود.

مدیریت بلایای طبیعی: ایران یکی از حادثه خیزترین کشورهای دنیا می باشد. زمین لرزه، خشکسالی، سیلاب و طوفانهای غبار و شن رایجترین بلایای طبیعی در کشور هستند. دولت در زمینه پاسخ و امداد اولیه با توجه به تجربه عملی خود از آمادگی مناسبی برخوردار است اما در مواردی از جمله هماهنگی میان نهادها، آموزش و آگاهی عمومی، به کارگیری سازنده آموخته ها و تجربیات، قوانین منسجم تر، تصویب سیاست های مبتنی بر شواهد و توجه بیشتر به برنامه ریزی بازپروری درازمدت، کشور همچنان نیازمند پیشرفت است. علاوه بر این، براساس تحقیقات اخیر در ایران، تمرکز عمده دولت بر کاهش آسیب پذیری فیزیکی زیرساخت بوده در حالی که باید آسیب پذیری های غیرفیزیکی چند مخاطره ای از جمله آسیب پذیری های اجتماعی، فرهنگی، زیست محیطی و اقتصادی نیز مورد توجه قرار گیرند.

اشتغال پایدار: میزان رسمی بیکاری در ایران در سال ۱۳۹۳ (۲۰۱۴) معادل ۱۰/۶ درصد بوده که نسبت به سال قبل آن ۰/۲ درصد افزایش پیدا کرده است. بر اساس تخمین های دولت، ۸/۵ میلیون شغل باید در دو سال آینده تولید شود تا نرخ بیکاری در سال ۱۳۹۵ (۲۰۱۶) به ۷ درصد کاهش پیدا کند. حدود ۶۲ درصد از افراد بیکار در کشور، جوانان در گروه سنی ۱۵ الی ۲۹ می باشند و لذا حل این مشکل یکی از موارد بسیار ضروری سیاستگذاری است.

جمعیت و توسعه: ایران در دهه اخیر شاهد افزایش گسترده جمعیت جوان بوده است. به طوری که تقریباً ۵۰ درصد از جمعیت فعلی آن زیر سن ۳۰ سال بوده و افراد ۱۵ الی ۲۹ ساله حدود یک سوم جمعیت کشور را تشکیل می دهند. جمعیت جوان ایران حاوی فرصت (سود جمعیتی) برای تسریع توسعه اجتماعی-اقتصادی است. در عین حال ایران کشوری است که دچار سالخوردگی جمعیت نیز می باشد که این مسئله توأم با چالش های اقتصادی، اجتماعی و بهداشتی بوده که کشور باید به آنها بپردازد. از جمله این چالش ها می توان به این موارد اشاره نمود: نگرانی پیرامون سرعت رشد اقتصادی در آینده، چگونگی تأمین هزینه نظام مراقبت های بهداشتی و بازنشستگی و رفاه سالمندان. دسترسی به داده های دقیق برای حمایت از تصمیمگیری و برنامه ریزی درازمدت کارآمد پیرامون مسائل جمعیت و توسعه ضرورت دارد.

میراث فرهنگی و گردشگری پایدار: میراث و فرهنگ غنی ایران پتانسیل چشمگیری را برای توسعه بخش گردشگری فراهم مینماید. در حال حاضر کشور دارای ۱۹ نقطه میراث فرهنگی جهانی ثبت شده توسط سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) و همچنین ۱۰ عنصر میراث فرهنگی ناملموس است که ۲۷ سایت دیگر در کشور نیز پتانسیل اضافه شدن به این دو لیست را دارند. ایران با توجه به این پتانسیل خود در پی جذب ۲۰ میلیون گردشگر خارجی در سال ۱۴۰۴ (۲۰۲۵) می باشد. نیل به این هدف مستلزم همکاری تنگاتنگ مابین سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و دست اندرکاران مختلف بخش دولتی و خصوصی دست اندرکار گردشگری است. سیاست های اصلاح شده مشوق گردشگری پایدار باید تدوین گردند و ظرفیت های نهادی نیز افزایش یابند و صنایع فرهنگی به شکلی کارآمد ارتقا یابند.

۴. کنترل مواد

درمان و پیشگیری از سوءمصرف مواد: ایران مشکلی قابل ملاحظه در زمینه مصرف مواد از جمله مواد افیونی و محرک های شبه آمفتامینی به ویژه متامفتامین دارد. مصرف مواد ارتباط تنگاتنگی با انتقال اچ.آی.وی و سایر بیماری های قابل انتقال از خون از جمله هیپاتیت سی، میزان بالای حبس و سایر آسیب های فردی و اجتماعی دارد. در ۱۵ سال اخیر ایران برنامه های موفق بسیاری برای پیشگیری و درمان مصرف مواد در کشور راه اندازی و اجرا کرده است. با وجود این تلاش های شایان تقدیر، هنوز هم نیازی مبرم برای گسترش کمی و ارتقای کیفی برنامه های موجود که منجر به معرفی برنامه های جدید متناسب که بر گروه های آسیب پذیر تمرکز ویژه داشته و موجب بهبود پایش و رویه های ارزیابی می گردد وجود دارد.

کاهش عرضه مواد مخدر: ادامه کاشت و تولید مواد مخدر غیرقانونی در افغانستان باعث نگرانی عمده برای ایران، منطقه و جامعه بین المللی است. قاچاق مواد مخدر و مواد شیمیایی پیش ساز precursor غیرقانونی به منطقه نیز باعث نگرانی عمیق است. تخمین زده می شود که ۳۷ درصد کل هروئین افغانستان سالانه از افغانستان و پاکستان برای مصرف داخل کشور و همچنین انتقال به سایر بازارهای سودآور به ایران قاچاق می گردد. چالش دیگر افزایش تولید و قاچاق غیرقانونی محرکهای شبه آمفتامینی است. ستاد مبارزه با مواد مخدر دستاوردهای قابل ملاحظه ای در زمینه کنترل این مواد داشته است. در سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۲)، ۷۴ درصد کشف و توقیف جهانی تریاک و همچنین ۲۵ درصد کشف و توقیف جهانی هروئین و مورفین در ایران اتفاق افتاده است. البته این دستاورد همراه با هزینه بالایی بوده است چرا که از سال ۱۳۵۸ (۱۹۷۹) تا به حال حدود ۳ هزار و ۸۰۰ نفر از کارکنان نیروی انتظامی در حین مبارزه با قاچاقچیان مواد مخدر جان خود را از دست داده و بیش از ۱۲ هزار نفر از آنان دچار معلولیت شده اند. بنابراین باید از تلاش های ایران برای کاهش عرضه مواد مخدر به داخل و خارج از کشور حمایت مستمر پایدار نمود.

۲-۳ سازمان ملل متحد در ایران

ایران یکی از مؤسسين امضاکننده منشور ملل متحد در ۱۳۲۴ (۱۹۴۵) بوده است. با توجه به تاریخچه همکاری سازمان ملل متحد با ایران، این سازمان می تواند نقش شریک مورد اعتمادی را ایفا نماید که به توسعه ایران کمک کرده و در فعالیت های

بشردوستانه مشارکت می نماید. سازمان ملل هم به عنوان پل ارتباطی با جامعه بین الملل و هم به عنوان سازنده چنین پل ارتباطی تلقی می گردد.

در حال حاضر تیم کشوری سازمان ملل متحد در ایران متشکل از ۱۸ آژانس آن سازمان است که ۱۰ آژانس آن کمک های توسعه ای ارائه مینمایند و ۴ آژانس نیز حمایت های اولیه بشردوستانه فراهم میکنند.

کمک های هر یک از آژانس های توسعه ای سازمان ملل متحد مستقر در ایران در راستای نتایج اولویت مورد توافق در جدول نتایج پیوست ۱ تشریح شده اند.

آژانس های توسعه	آژانس های بشردوستانه
۱ سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد	۱ سازمان بین المللی مهاجرت
۲ برنامه مشترک سازمان ملل متحد در زمینه ایدز	۲ کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان
۳ برنامه عمران سازمان ملل متحد	۳ دفتر سازمان ملل متحد برای هماهنگی امور بشردوستانه
۴ سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد	۴ برنامه جهانی غذا
۵ صندوق جمعیت سازمان ملل متحد	
۶ برنامه اسکان سازمان ملل متحد	
۷ صندوق جمعیت کودکان سازمان ملل متحد	
۸ سازمان توسعه صنعتی ملل متحد	
۹ دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد	
۱۰ سازمان جهانی بهداشت	

آژانس های دیگر مستقر در ایران عبارتند از مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد، بخش ایمنی و امنیت سازمان ملل متحد، هیئت کمک سازمان ملل متحد در افغانستان و هیئت کمک سازمان ملل متحد در عراق.

علاوه بر این، تعدادی از آژانس های غیرمستقر سازمان ملل متحد (کمیسیون اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه، برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد و سازمان جهانی گردشگری) نیز از فعالیت آن سازمان در ایران حمایت می نمایند.

۴-۲ اولویت های تعیین شده برای همکاری

اولویت های همکاری بین دولت ایران و سازمان ملل متحد شناسایی شده و طی فرایند مشورتی ادامه دار با مدیریت وزارت امور خارجه تعریف شده اند. لذا اولویت های چارچوب کمک های توسعه ای کاملاً با برنامه ششم توسعه کشور مطابقت دارند. عوامل زیر نیز لحاظ شده اند:

- توصیه و راهنمایی ارائه شده توسط سازمانهای دولتی با هماهنگی وزارت امور خارجه.
- تحلیل فرصتها و چالش های توسعه در ایران.
- آموخته ها و تجربیات در طی اجرای چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد ۱۳۹۱ الی ۱۳۹۵ (۲۰۱۲ الی ۲۰۱۶).
- مسئولیت ها و ظرفیت های آژانس های سازمان ملل متحد و زمینه هایی که در آنها مزایای رقابتی دارند.
- مرتبط بودن با اهداف توسعه پایدار که رسماً در نشست توسعه پایدار سازمان ملل متحد در نیویورک در شهریور ۱۳۹۴ (سپتامبر ۲۰۱۵) تصویب شدند.

۳. دستاوردهای چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد

۱-۳ نگاه اجمالی

این چارچوب کمک های توسعه ای بر ذکر مشخصات و نیل به دستاوردهای مورد توافق طرفین تمرکز دارد. لذا کلیه برون دادهای مدنظر ناشی از حمایت سازمان ملل متحد با جزئیات در آن تشریح نشده اند. این روند در راستای هدف اصلی چارچوب کمک های توسعه ای یعنی ارائه چارچوب راهبردی برای همکاری و راهکار گسترده به منظور تسهیل برنامه ریزی و اجرای هماهنگ (و جزئی تر) برنامه های کاری خاص آژانس های سازمان ملل متحد با مشارکت دولت ایران است.

اهداف چارچوب کمک های توسعه ای تحت ۴ گروه که عبارتند از (الف) محیط زیست، (ب) بهداشت، (ج) اقتصاد مقاومتی و (د) کنترل مواد مخدر ارائه می گردند.

برای سهولت مراجعه، عنوان های پانزده دستاورد کلی در جدول زیر فهرست شده اند.

۳ اقتصاد مقاومتی	۱ محیط زیست
۱-۳ رشد فراگیر، فقرزدایی و رفاه اجتماعی	۱-۱ مدیریت یکپارچه منابع طبیعی
۲-۳ امنیت غذایی، کشاورزی پایدار و بهبود تغذیه	۲-۱ اقتصاد کم کربن و تغییرات اقلیمی
۳-۳ شهرنشینی پایدار	۲ بهداشت
۴-۳ مدیریت بلایای طبیعی	۱-۲ پوشش بهداشت همگانی
۵-۳ اشتغال پایدار	۲-۲ پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر
۶-۳ جمعیت و توسعه	

<p>۳-۷ میراث فرهنگی و گردشگری پایدار</p> <p>۴ کنترل مواد مخدر</p> <p>۴-۱ پیشگیری و درمان سوء مصرف مواد</p> <p>۴-۲ کاهش عرضی مواد غیر قانونی</p>	<p>۲-۳ پیشگیری و کنترل اچ.آی.وی و ایدز و سایر بیماری های واگیر</p> <p>۲-۴ ارتقای بهداشت در کل چرخه زندگی</p>
---	--

تشریح مواردی که سازمان ملل متحد تحت هر یک از اهداف، آمادگی برای ارائه حمایت دارد در بخش ۲-۳ ذیل مندرج است.

جدول نتایج در پیوست ۱ حاوی اطلاعات زیر در ۳ ستون است: (الف) سرفصل هر دستاورد، شامل فهرستی از زمینه های تمرکز تحت هر دستاورد و آرمان های توسعه پایدار مرتبط با آن دستاورد؛ (ب) شاخص های کلیدی برای سنجش پیشرفت در جهت نیل به اهداف؛ و (ج) کمک های مدنظر هر یک از آژانس های سازمان ملل متحد در جهت نیل به اهداف و همچنین فهرست سازمان های اصلی دولتی که با آنها مشارکت می نمایند.

نقش اصلی آژانس های توسعه سازمان ملل متحد در ایران ارائه مستقیم خدمات نمی باشد بلکه آنها از اقدامات نهادهای دولتی به منظور ارائه کارآمدتر خدمات و مزایا به مردم کشور حمایت می نمایند. بنابراین سنجه اصلی میزان موفقیت سازمان ملل متحد در ایران عبارت است از میزانی که حمایت و توصیه آن سازمان توسط نهادهای دولتی شریک پذیرفته و استفاده شده است.

راهبردهای اجرایی مشترک سازمان ملل متحد عبارتند از:

- حمایت از دولت ایران در گسترش ظرفیت های نهادی خود،
- حمایت از دولت ایران در نیل به رویکردهای چند رشته ای توسعه،
- ارائه پیشنهادات در زمینه سیاستگذاری و تبادل اطلاعات و تخصص فنی،
- حمایت از تولید دانش و تبادل بهترین عملکردها،
- تسهیل همکاری های جنوب-جنوب.

تشریح اهداف چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد

۱. محیط زیست

۱-۱: مدیریت یکپارچه منابع طبیعی

برآیند: سازمان های مسئول دولتی سیاست ها و برنامه های مدیریت یکپارچه منابع طبیعی را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت ایران در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: مدیریت پایدار منابع آبی، مدیریت پایدار اراضی، حفاظت از تنوع زیستی و مدیریت پایدار محیط زیست دریایی و ساحلی.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. نهادهای سازی مدیریت یکپارچه منابع طبیعی، مدیریت و برنامه ریزی استفاده از اراضی و بهترین عملکردهای مدیریت یکپارچه اراضی در روندهای برنامه ریزی و اجرای توسعه.
۲. تولید و تبادل دانش در ارتباط با مدیریت یکپارچه منابع طبیعی.
۳. ادامه تدوین و اجرای تلاش های ملی و منطقه ای در راستای پیشگیری از جنگل زدایی، گسترش بیابان ها و آلودگی خاک از جمله تدوین چارچوب ملی برای مدیریت یکپارچه مخاطرات خشکسالی و اجرای برنامه های مدیریت ملی خشکسالی.
۴. تدوین و اجرای اقدامات ملی و منطقه ای که مستقیماً معطوف به کنترل طوفان های شن و غبار می باشند.
۵. جاری سازی Mainstream بهترین عملکردهای مدیریت پایدار منابع آب (از جمله مدیریت کیفیت آب) در فرایندهای اجرا و برنامه ریزی توسعه از جمله از طریق گسترش ابزار و محصولات دانشی.
۶. ایجاد مناطق جدید حفاظت شده و بکارگیری روش ها و ابزار بهبود یافته مدیریت اسکان به منظور ارتقای حفاظت از تنوع زیستی.
۷. شناسایی و حمایت از تعیین نمونه های مختص محل توسعه پایدار.
۸. تدوین و بهره گیری از نظام مدیریت زمین بکارگیری سیستم های اطلاعاتی
۹. تقویت همکاری دو یا چندجانبه در زمینه توسعه پایدار و پاسخ به چالش های منطقه ای محیط زیست شامل مراقبت از منابع دریایی.

۲-۱: اقتصاد مبتنی بر کاهش مصرف کربن و تغییرات اقلیمی

برآیند: سازمان های مسئول دولتی سیاست ها و برنامه های اقتصاد مبتنی بر کاهش مصرف کربن و تغییرات اقلیمی را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت ایران در ارتباط با حوزه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: تطبیق پذیری و کاهش تغییرات اقلیمی، ارتقای بهره وری انرژی، ارتقای حفاظت از انرژی، توجه به آلودگی هوا، ارتقای انرژی تجدیدپذیر، تدوین و اجرای سیاست های پایدار حمل و نقل و ارتقای الگوهای پایدارتر مصرف و تولید.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. گسترش درک بهتر از عملکردها و گزینه های تطبیق پذیری و کاهش تغییرات اقلیمی میان دست اندرکاران ایرانی با توجه به تبادل فناوری، ظرفیت سازی و دسترسی به تأمین مالی بین المللی.
۲. بهبود بهره وری انرژی در کلیه زمینه ها از جمله صناعی که انرژی زیاد مصرف می کنند مانند فولاد، سیمان، پالایشگاه های نفت و گاز، صنایع پتروشیمی و تأسیسات تولید آجر.
۳. ارتقای توسعه صنایع تولید و ارائه کننده تجهیزات انرژی تجدیدپذیر، تجهیزات بهره وری انرژی، ابزار فناوری اطلاعات برای کاهش مصرف انرژی و خدمات مدیریتی مربوطه.
۴. گسترش و جاری سازی اعمال الگوهای تولیدی دوستدار محیط زیست و با مصرف بهینه تر منابع و همچنین به حداقل رساندن تولید و انتشار گازهای کربنیک، پسماندهای مایعی که به رودخانه یا دریا سراریر می گردد، پسماندها و فلزات سنگین. در عین حال، ارتقای بازیافت، بهبودمنابع و دفع پسماند به شکل متناسب با حفظ محیط زیست.

۵. ادغام تحلیل اقتصادی-زیست محیطی، پایش و ارزشیابی اثرات راهبردی (شامل ارزشیابی خدمات اقلیمی) در فرایندهای برنامه ریزی و تصمیم گیری مربوط به توسعه.

۶. گسترش گنجاندن مسائل آموزش محیط زیست در نظام آموزشی کشور.

۷. ارتقای راه حل های علمی برای چالشهای زیست محیطی از جمله تغییرات اقلیمی.

۸. برطرف کردن اثرات مخاطرات آلودگی هوا بر سلامت از طریق تدوین نظام های پایش، سنجش هزینه های مراقبت های بهداشتی و مدیریت اثرات تغییرات اقلیمی بر سلامت.

۲. سلامت

۱-۲: پوشش بهداشت همگانی

برآیند: بخش سلامت در ایران سیاست ها و برنامه های پوشش بهداشت همگانی را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نماید.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: تقویت نظام های بهداشتی، ارتقای خدمات بهداشتی یکپارچه مردم محور، بهبود کیفیت مراقبت ها، اصلاح نظام های مالی و بیمه خدمات درمانی، بهبود نظام های اطلاعات سلامت، اصلاح آموزش پزشکی، انتقال فناوری بهداشت و پزشکی پیشرفته، سنجش فناوری بهداشتی، کفایت واکسن و مدیریت بیمارستان.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. تدوین معیارها و استانداردهای آموزشی و صدور مجوز به بهورزان، سنجش میزان اعتبار و کیفیت مراکز ارائه خدمات بهداشتی و بررسی و تأیید بیمه گران و ارائه کنندگان بخش خصوصی.

۲. تقویت نظام اطلاعات سلامت و سیاستگذاری مبتنی بر شواهد به منظور پیشبرد طرح تحول نظام سلامت با تأکید بر ثبت احوال و آمار وقایع (یا رویداد) حیاتی.

۳. تقویت نظام های پایش و ارزشیابی پوشش همگانی سلامت، تأمین مالی نظام سلامت (مخصوصاً کارکرد ادغام منابع مالی سازمان های بیمه)، دسترسی به مراقبت های اولیه بهداشتی، کیفیت مراقبت ها در مناطق شهری، مدیریت بیمارستان و رتبه بندی.

۴. بازبینی نظام آموزش پزشکی در طرح تحول نظام سلامت در دوره های کارشناسی، پزشکی و پیراپزشکی، تدوین برنامه های آموزشی پزشک خانواده، تدوین سایر برنامه های درسی براساس نیاز، ارائه آموزش به روز به مدیران بیمارستان ها و تقویت ظرفیت و مقررات حرفه ای پرستاری به منظور کاهش خلاءهای آموزشی و خدماتی.

۵. بازبینی سیاست های نیروی انسانی در بخش سلامت.

۶. تقویت سازوکارهای قانونی و افزایش ظرفیت های سازمان غذا و داروی کشور در زمینه تولید واکسن و دارو و تسهیل انتقال فناوری.

۷. تدوین رویکردهای نو برای برنامه ریزی مبتنی بر شواهد بهداشتی و عدالت و مدیریت منابع عمومی برای کودکان و نوجوانان از طریق بخش دولتی.

۸. ارتقای جمع آوری داده های مربوط به وضعیت بهداشتی زنان، کودکان و سایر گروه های آسیب پذیر.

۹. تدوین سیاست ها و برنامه ها برای گردشگری بهداشتی و صدور اقلام و خدمات بهداشتی.

۲-۲: پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر

برآیند: بخش بهداشت در ایران سیاست ها و برنامه های کنترل بیماری های غیرواگیر را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نماید.

سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: بهبود خدمات بهداشت روان، کنترل دخانیات، پیشگیری و درمان دیابت، بیماری های قلبی و عروقی، بیماری های مزمن تنفسی و سرطان، رفع عوامل مخاطره انگیز مرتبط با بیماری های غیرواگیر، بهبود ایمنی جاده ها و کاهش مصدومیت های رانندگی و کاهش مرگ و میر ناشی از سوء مصرف مواد.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. تقویت سیاستها در راستای اجرای برنامه های چندبخشی پیرامون بیماری های غیرواگیر در راستای راهبردها و برنامه اقدام ملی همچنین تدوین چارچوب جامع پایش با در نظر گرفتن برنامه عمل جهانی و توصیه ها پیرامون بیماری های غیرواگیر.

۲. تقویت راهکارهای عملیاتی و مداخلات موثر، ارتقای نظام های ملی مراقبت و اطلاعات (شامل ثبت سرطان) و پایش عوامل تهدید کننده سلامت در بیماری های غیرواگیر، میزان ابتلا و مرگ و میر در بیماری های غیرواگیر و پاسخ نظام سلامت به این بیماری ها.

۳. به روز سازی و گسترش سیاست های چندبخشی در سطح ملی و برنامه عمل راهبردی برای بهداشت روان و ادغام اولویت های بهداشت روان در بسته ارائه مراقبت های اولیه بهداشتی.

۴. ارتقا و گسترش سیاست ها و راهبردهای مربوط به کنترل ملی دخانیات و برنامه های پیشگیری از مصرف دخانیات در کنار اجرای کنوانسیون چارچوب سازمان جهانی بهداشت در زمینه کنترل دخانیات و پروتکل مبارزه با تجارت غیرقانونی محصولات دخانیات با توجه ویژه به افزایش مالیات بر محصولات دخانی .

۵. تقویت سیاست ها، برنامه ها و قوانین در راستای اجرای سیاست جهانی "دهه اقدام برای ایمنی جاده ها" و توجه به عوامل ریشه ای مصدومیت های رانندگی.

۶. تدوین، و گسترش سیاست ها، برنامه های عمل و ابزار ارزشیابی برای تقویت مداخلات ارتقای بهداشتی در ارتباط با بیماری های غیرواگیر و عوامل مخاطره انگیز آن از طریق آموزش های بهداشتی، بهبود ارتقای سواد بهداشتی، افزایش آگاهی و ارتقای سبک زندگی سالم.

۷. بهبود وضعیت دسترسی به داروهای اساسی ارزان قیمت و فناوری های پایه برای بیماری های غیرواگیر.

۲-۳: پیشگیری و کنترل اچ.آی.وی / ایدز و سایر بیماری های واگیر

بخش خصوصی در ایران سیاست ها و برنامه های اچ.آی.وی / ایدز و سایر بیماری های واگیر را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نماید.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: پیشگیری، درمان و مراقبت از اچ.آی.وی/ایدز، مبارزه با سل، مبارزه با مالاریا، کنترل سایر بیماری های نوظهور شیوع مجدد آنان، مقابله با بیماری های قابل پیشگیری از طریق واکسن و اجرای راهبرد ریشه کنی فلج اطفال، مبارزه با مقاومت ضد میکروبی و آماده سازی در برابر بیماری های واگیر.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. هماهنگ کردن برنامه ملی راهبردی چندبخشی پیرامون اچ.آی.وی/ایدز معطوف به نیل به اهداف ۹۰-۹۰-۹۰ تا سال ۱۳۹۹ (۲۰۲۰) و نهایتاً محو اپیدمی اچ.آی.وی تا سال ۱۴۰۹ (۲۰۳۰).

۲. دسترسی به منابع جهانی شامل کمک های فنی و مالی و تقویت همکاری های جنوب-جنوب در زمینه کنترل بیماری های واگیر.

۳. تطبیق و اجرای اهداف و راهبردهای جهانی و ملی پیرامون پیشگیری، مراقبت و کنترل سل بعد از ۱۳۹۴ (۲۰۱۵)، تطبیق راهکارها، سیاست ها و راهبردهای مبارزه با سل، بکارگیری نظام مراقبت به روز شده، دسترسی به داروهای خط اول دوم و مراکز کیفی تشخیصی و تقویت همکاری های میان کشوری.

۴. تقویت ظرفیت کشور به منظور به روزسازی و حفظ اجرای راهبردهای مبارزه با مالاریا، گسترش ظرفیت تشخیصی برای سنجش کارآمدی داروها و مقاومت به آنها و آغاز مدیریت یکپارچه کنترل بیماری های قابل انتقال از پشه.

۵. تقویت ظرفیت کشوری برای اجرا و پایش برنامه عمل ملی و جهانی واکسن با تأکید بر ارتقا خدمات و پایش ایمن سازی به منظور نیل به اهداف دهه واکسن ها، حفظ برنامه ریشه کنی فلج اطفال، مبارزه با سرخک و سرخجه و پیشرفت استراتژی

۶. افزایش کیفیت و اثرگذاری برنامه ملی ایمن سازی از طریق تولید محلی واکسن ها، معرفی واکسن های جدید و ارتقای مدیریت عرضه واکسن از طریق انتقال فناوری سرمایه گذاری خارجی.

۷. ارائه واکنش هماهنگ به مقاومت به داروهای ضد میکروبی در سطح کشوری و گسترش ظرفیت ها برای مدیریت مناسب اطلاعات، سنجش مخاطرات و اطلاع رسانی عوامل تهدید کننده.

۲-۴: ارتقای سلامت در طی چرخه زندگی

برآیند: بخش بهداشتی در ایران سیاست ها و برنامه های سلامت و ارتقای سلامت را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نماید.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: نهادینه سازی ارتقای سلامت، سنجش و توجه به شاخص های اجتماعی سلامت، پیشبرد بهداشت باروری، بهداشت مادران و نوزادان، بهداشت کودکان و نوزادان، تغذیه، تامین نیازهای بهداشتی افشار آسیب پذیر از جمله سالمندان و معلولین و ایمنی غذا.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. تدوین یا به روزسازی سیاست ها، راهبردها و راهکارها برای بارداری و زایمان ایمن، تدوین راهکارهای آموزشی و رویه های استاندارد عملیاتی برای ارائه کنندگان خدمات و پایش ارزشیابی وضعیت سلامت مادران و نوزادان و پاسخ به موارد بیماری.

۲. ارتقای کیفیت، پوشش، تداوم میزان اثر بخشی خدمات رشد و سلامت نوزادان و کودکان خردسال شامل مدیریت کمبود ریزمغذی ها.

۳. توجه و پیشگیری مؤثر از تأثیرات عوامل زیست محیطی و بلایا بر بهداشت و تغذیه.
۴. تدوین، به روز رسانی و اجرای سیاستها و برنامه های ارتقا بهداشت باروری و جنسی.
۵. بهبود نظام جمع آوری، تحلیل و گزارش داده ها درباره شاخص های بهداشتی مرتبط با گروه سالمندان با استفاده از نظام های اطلاعات سلامت و پژوهش های موجود.
۶. بهبود کیفیت زندگی برای افراد دارای معلولیت از طریق تربیت بدنی، ورزش و فعالیت های فوق برنامه، ارتقای دسترسی به مراقبت های بهداشتی و برنامه های سبک زندگی سالم.
۷. بهبود همکاری های بین رشته ای پیرامون امنیت غذایی، سلامت نباتات و دام و طیور، کاهش میزان بیمارهای منتقله از غذا و تقویت استانداردهای ایمنی غذا، مدیریت مخاطرات و نظام های پایش.
۸. پیشبرد تدوین سیاست ها و برنامه ها برای تامین نیازهای بهداشتی سالمندان و معلولین.

۳. اقتصاد مقاومتی

۳-۱: رشد فراگیر، فقرزدایی و رفاه اجتماعی

برآیند: سازمان های مسئول دولتی سیاست ها و برنامه های رفاه اجتماعی و فقرزدایی را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت ایران در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: ارتقای رشد فراگیر، تمرکز بر فقرزدایی و ارتقای رفاه اجتماعی شامل آموزش کیفی، فقر کودکان، رفاه کودکان و یادگیری مادام العمر.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. تدوین استانداردها و تعاریف فقر در مناطق شهری برای کشور و تدوین نقشه های فقر شهری و فقر مسکن
۲. تدوین و اجرای برنامه چند لایه ای امنیت اجتماعی و اصلاح نظام بیمه کشور.
۳. تدوین راهبردها و اقدامات به منظور نیل به فقرزدایی در مناطق روستایی از طریق ارتقای معیشت های جایگزین.
۴. اجرای پایش منظم فقر چندوجهی، آسیب پذیری ها و متناسب با سن در میان جمعیت.
۵. ارتقای تخصیص منابع عمومی میان کودکان.
۶. ارتقای پیشگیری از اچ.آی.وی و سیاست های بخشی معطوف به محرومیت های چندگانه در طی چرخه عمر.
۷. بهبود هماهنگی میان بخش ها و سطوح به منظور تضمین کیفیت و پوشش عادلانه خدمات اجتماعی برای کودکان و نوجوانان و ارائه خدمات کیفی به منظور پاسخ به نیازهای محروم ترین کودکان از جمله کودکان بدون سرپرست.
۸. تضمین کارآمدی و اثرگذاری برنامه ها و سیاست های توسعه اجتماعی از طریق تقویت ساز و کارها و نظام های اداری مانند نظام های ثبت واحد ذینفعان و یا ساز و کارهای مشترک هدفمند سازی.
۹. ارائه درمان مناسب کودکان و سالمندان از طریق توسعه ظرفیت افراد و نهادهای مربوطه و افزایش آگاهی کنشگران دولتی و کلیدی.

۱۰. ارتقای ظرفیت نهادهای مربوطه ملی به منظور پاسخ و هماهنگی کارآمد در زمینه حمایت از کودکان در شرایط اضطراری.

۱۱. ارتقای مشارکت فعال همه کودکان در راستای سیاست های اصلاحی دولت پیرامون افزایش مشارکت و فراگیری همه کودکان و حمایت از پیشرفت ها در محیط آموزشی.

۱۲. ادامه تدوین و اجرای سیاست ها و راهبردها به منظور ارتقای آموزش کیفی برای همه (مانند اصلاح آموزش رسمی عمومی) و ارتقای همکاری کشورهای جنوب در زمینه آموزش کیفی برای همه.

۱۳. تدوین برنامه ها و راهبردها برای بسته کل نگر مهارت های زندگی و آموزش فنی حرفه ای به منظور تضمین کسب توانمندی های مناسب برای تقویت امکان اشتغال.

۲-۳: امنیت غذایی، کشاورزی پایدار و بهبود تغذیه

برآیند: سازمان های مسئول دولتی سیاست ها و برنامه های امنیت غذایی و کشاورزی پایدار را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های کشور در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: امنیت غذایی، کشاورزی پایدار، معیشت های روستایی، توسعه مناطق روستایی و مدیریت آفت و آفتکش.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر میزول خواهد شد:

۱. تدوین و اجرای چارچوب های سیاستگذاری، راهبردها و برنامه های سرمایه گذاری برای امنیت غذایی، کشاورزی پایدار و تغذیه.

۲. تدوین فناوری برای کشاورزی پایدار شامل تکثیر بذر و فناوری زیستی.

۳. ارتقای بهره وری کشاورزی در مقیاس کوچک در سطوح محلی و روستایی.

۴. ارتقای گفتگو و شراکت میان دست اندرکاران مختلف پیرامون امنیت غذایی و تغذیه در سطوح ملی و منطقه ای.

۵. افزایش آگاهی پیرامون سرمایه گذاری های مسئولانه کشاورزی.

۶. تدوین نظام های حمایت از تصمیمگیری و تبادل دانش کارآمد مبتنی بر شواهد در زمینه امنیت غذایی و تغذیه.

۷. بهینه سازی زنجیره های ارزشی، تدوین نظام های پایدار و کارآمد غذایی و پسازراعی post-farm efficient و حفاظت از تنوع زیستی محلی در کشاورزی.

۸. بهبود دسترسی خانواده های فقیر و آسیب پذیر به رژیم های غذایی ایمن، مغذی و گوناگون.

۹. ارتقای کشاورزی هوشمند و حساس به اقلیم و مقاوم سازی نهادها، جوامع محلی، خانوارها و نظام های کشاورزی-اقلیمی به منظور پیش بینی، جذب و بازپروری پس از شوک های طبیعی.

۳-۳: شهرنشینی پایدار

برآیند: سازمان های مسئول دولتی سیاست ها و برنامه های شهرنشینی پایدار و سکونتگاه های انسانی را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت ایران در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: توسعه شهرهای پایدار، بهبود دسترسی به ساختمان ها و خدمات برای افراد کم توان و سالمندان و بهبود محیط شهری.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر میزود خواهد شد:

۱. توسعه ظرفیت های مدیریتی و برنامه ریزی بهبود یافته در جهت شهرنشینی پایدار با تمرکز بر نوسازی شهری، باز آفرینی شهری و شهرهای تاب آور

۲. ادامه تدوین و اجرای برنامه های ملی برای کنترل و پایش میزان جمعیت مناطق کلانشهری

۳. بهبود حمل و نقل شهری شامل حمل و نقل عمومی و جابجایی شهری.

۴. ارتقای کارآمدی و اثرگذاری تأمین انرژی و آب شهری و برنامه های مدیریت پسماندهای جامد.

۵. تدوین و اجرای برنامه های مناسب و اثرگذار به منظور ارتقای مسکن مناسب برای همگان مخصوصا برای خانوارهای دارای درآمد پایین، افراد کم توان و سالمندان.

۶. تدوین و توزیع راهنماهای عملی برنامه ریزی منطبق بر شهرهای جدید

۷. توسعه بیشتر طرح جامع مسکن و راهبرد اجرایی شامل اجزای مالی آن.

۸. تدوین چارچوب اجرایی برای راهبرد ملی با زنده سازی، ارتقا، نوسازی و توانمند سازی بافت های تخریب شده و بهره برداری شده شهری

۹. ارتقا و تبادل دانش در خصوص خدمات و تسهیلات شهری، فضاهای عمومی و باز، تأمین مالی شهری، تأمین مالی مسکن و برنامه ریزی فضایی

۱۰. تدوین راهنما و ابزار هادر خصوص موارد مرتبط با مدیریت زمینو ارزیابی ظرفیت زیستی.

۳-۴: مدیریت بلایای طبیعی

برآیند: سازمان های دولتی مربوطه سیاست ها و برنامه های مدیریت بلایای طبیعی را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاشهای دولت ایران در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: سرمایه گذاری بر کاهش مخاطرات بالحاظ کردن چارچوب سندای، درک مخاطرات بلایا و پاسخ و آمادگی کارآمد در برابر بلایا و شرایط اضطراری.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر میزود خواهد شد:

۱. گسترش ظرفیت های بهبود یافته برای تدوین و اجرای برنامه ها و سیاست های یکپارچه شامل رویکرد معطوف به خطرات متعدد در راستای کاهش مخاطرات بلایا.

۲. توسعه ظرفیت های نهادی به منظور سنجش بهتر اثرات اقتصادی بلایای طبیعی و حمایت از آسیب پذیرترین اقشار (شامل افراد فقیر، کودکان، سالمندان و افراد دچار معلولیت).

۳. دسترسی، تحلیل و بکارگیری داده های به روز در زمینه مخاطرات بلایا.

۴. کاهش مخاطرات بلایا و ارتقای سازوکارهای تاب آوری در اکثر جوامع آسیب پذیر.
۵. ظرفیت سازی و تقویت شراکت به منظور کاهش اثرات بلایای طبیعی و کاهش آسیب پذیری در سیستم های بهداشت آب و فاضلاب با بهره گیری از جدیدترین دستاوردهای علمی و فناوری.
۶. اتخاذ اقدامات ضروری برای احداث مدارس ایمن تر و افزایش مشارکت و فراگیری کودکان و مدارس در فرایند آمادگی برای بلایا مخصوصا در مناطق در معرض خطر.
۷. افزایش آگاهی جوامع در رابطه با آمادگی در برابر بلایا و غلبه بر عدم هماهنگی های سازمانی در صدور هشدارهای به هنگام و اطلاع رسانی مخاطرات بلایا از جمله از طریق رسانه ها و نهادهای آموزشی.
۸. گسترش بیشتر ظرفیت ها و برنامه های پاسخ و آمادگی شرایط اضطراری و بلایای بخش بهداشت.

۳-۵: اشتغال پایدار

برآیند: سازمان های دولتی مربوطه سیاست ها و برنامه های اشتغال پایدار را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت کشور در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: ارتقای اشتغال مولد و بهداشت کار، سرمایه گذاری و تجارت پایدار، کارآفرینی و توسعه بنگاه های کسب و کار / اجتماعی و انتقال علوم و فناوری.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. کمک به بنگاه های خرد و کوچک در راستای گسترش کسب و کار آنها، دسترسی به بازارهای بزرگ تر و تولید مشاغل جدید، بهبود ارتباطات و تعاملات مابین بنگاه ها، ایجاد و یا بهبود و اجرای سیستم های کیفی استاندارد و صدور گواهی و ردیابی و توسعه بازاریابی.
۲. تدوین سیاست های جدید با همکاری نهادهای صنفی بخشی و دست اندرکاران کسب و کار به منظور بهبود دسترسی به بازار و کمک به تدوین بنگاه های کوچک و متوسط از بخش غیررسمی به رسمی.
۳. تدوین و اجرای برنامه ها و سیاست های اشتغال پایدار (شامل مشاغل دوستدار محیط زیست و معیشت های جایگزین) با مشارکت دست اندرکاران مربوطه.
۴. توسعه ظرفیت های سیاستگذاری و برنامه ریزی کارآفرینی.
۵. توسعه ظرفیت های سیاستگذاری و برنامه ریزی بهتر در خصوص افزایش کیفیت انتقال فناوری.
۶. گسترش ظرفیت برنامه ریزی و سیاستگذاری برای حمایت اجتماعی.
۷. ارتقای فرهنگ کارآفرینی، بهبود درک نیازهای بازار کار و ارائه آموزش مهارتهای کیفی فنی-حرفه ای بازار محور.
۸. تأسیس پارک های علم و فناوری، مراکز رشد و مراکز راه اندازی کسب و کار و فعالیت های درآمدزایی ابتدایی.
۹. ایجاد ارتباطات بهبود یافته علم و صنعت درون نظام آموزش عالی.

۱۰. لحاظ کردن گروه های خاص (مانند افراد دچار معلولیت، زنان سرپرست خانوار و مصرف کنندگان مواد مخدر تحت درمان) در اولویت های ملی ایجاد کسب و کارهای خانگی، تولیدات صنایع دستی و فعالیت های فرهنگی / گردشگری

۳-۶: جمعیت و توسعه

برآیند: سازمان های دولتی مربوطه سیاست ها و برنامه های جمعیت و توسعه را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت ایران در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: تولید و بکارگیری داده های جمعیتی در برنامه ریزی توسعه (با توجه به سود جمعیتی)، سالخوردگی و پویایی جمعیت.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. تولید و توزیع داده ها / شواهد برای برنامه ریزی توسعه با توجه به سود جمعیتی و پویایی جمعیت شامل سالمندی، شهرنشینی و مهاجرت.

۲. ارتقای آگاهی پیرامون تبعات سود جمعیتی و پویایی جمعیت میان سیاستگذاران، تصمیم گیران، دانشگاهیان و مجریان.

۳. گنجاندن داده های مربوط به پویایی جمعیت و سود جمعیتی و پیامدهای آن در برنامه های توسعه و سیاست های ملی.

۴. تدوین برنامه ها و سیاست های مبتنی بر شواهد برای تأمین رفاه اقتصادی/ اجتماعی برای همگان و افزایش مشارکت فعال سالمندان در جامعه.

۳-۷: میراث فرهنگی و گردشگری پایدار

برآیند: سازمان های دولتی مربوطه سیاست ها و برنامه های میراث فرهنگی و گردشگری پایدار را به شکلی کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت کشور در زمینه های زیر ادامه می دهد: توسعه گردشگری پایدار، حفاظت و ارتقای میراث فرهنگی و مبارزه با قاچاق غیرقانونی اقلام فرهنگی.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. دستیابی به هدف افزایش گردشگری پایدار از طریق به روزسازی برنامه کلان گردشگری کشور، آموزش راهنماهای تورهای تخصصی میراث فرهنگی، بهبود مدیریت اماکن ملی و جهانی میراث فرهنگی و ارتقای گردشگری جامعه محور.

۲. تقویت سیستم های آماری برنامه ریزی در بخش گردشگری.

۳. حفاظت و مقاوم سازی اماکن میراث فرهنگی و محیط پیرامون آنها از طریق ظرفیت سازی مدیران اماکن و تبادل تجربیات بین المللی در خصوص عملکردهای موفق.

۴. مراقبت از میراث فرهنگی نامحسوس از طریق ظرفیت سازی برای همگان مخصوصا کارکنان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری.

۵. ارتقای صنایع خلاق (مخصوصا صنایع دستی به عنوان روش معیشت پایدار برای زنان و مردان در مناطق روستایی) و ارتقای مشارکت بخش خصوصی در ترمیم اماکن و ساختمان های تاریخی.

۶. افزایش ظرفیت نهادی به منظور مبارزه با قاچاق غیرقانونی اموال فرهنگی هم داخل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و هم میان موزه های دولتی و خصوصی.

۷. گسترش و بهبود زیرساخت گردشگری ایران به شکلی دوستدار محیط زیست.

۴. کنترل مواد مخدر

۴-۱: پیشگیری و درمان سوءمصرف مواد

برآیند: سازمان های دولتی مربوطه سیاست ها و برنامه های پیشگیری و درمان سوءمصرف مواد را موثرتر تدوین، اجرا و پایش می کنند.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به طور مستمر از تلاش های دولت ایران در زمینه های مورد تمرکز ذیل حمایت می کند: پیشگیری اولیه درمان و بازتوانی و کاهش آسیب جامع.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. بسط فراتر و اجرای خدمات مبتنی بر شواهد برای پیشگیری، درمان، بازتوانی و بازگشت به جامعه با تأکید ویژه بر گروه های پرخطر.

۲. گسترش پوشش و ارتقای کیفی برنامه ها و خدمات جامع و بهداشت عمومی مبتنی بر شواهد در زمینه پیشگیری، درمان و مراقبت اچ.ای.وی (از جمله کاهش آسیب)

۳. طراحی و اجرای برنامه های موثر پیشگیری از رفتارهای پرخطر و اعتیاد میان نوجوانان و جوانان.

۴. تدوین برنامه های جامع پیشگیری در مدارس که مبتنی بر واقعیات مستند بوده و بر جمعیت ها و مناطق در معرض خطر تمرکز ویژه دارد.

۵. ارزشیابی برنامه های کاهش آسیب، تقویت مداخلات جاری و بکارگیری روش ها و حوزه های جدید برای مداخلات سوءمصرف مواد منطبق با ملازمات و مخاطرات جدید از جمله مصرف محرک های شبه آمفتامینی.

۴-۲: کاهش عرضه مواد مخدر

برآیند: سازمان های دولتی مربوطه سیاست ها و برنامه های کاهش عرضه مواد مخدر را به شکلی موثرتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.

مجموعه سازمان ملل متحد در ایران به حمایت از تلاش های دولت ایران در زمینه های مورد تمرکز زیر ادامه می دهد: مدیریت مرزها، مبارزه با قاچاق مواد مخدر، همکاری منطقه ای و بین المللی کنترل مواد مخدر و توسعه معیشت های جایگزین.

توجه ویژه ای به حمایت از تلاش های دولتی در ارتباط با اقدامات زیر مبذول خواهد شد:

۱. توسعه ظرفیت های ملی در زمینه مدیریت مرزها، کنترل مواد شیمیایی پیش ساز و انواع محرک های شبه آمفتامینی و کشف و توقیف آنها.

۲. توسعه همکاری و شبکه سازی منطقه ای و بین المللی به منظور مبارزه موثرتر با قاچاق مواد غیر قانونی.

۳. تدوین و تقویت برنامه های معیشت های جایگزین.

۲-۳: اصول چارچوب

موارد زیر عبارتند از اصول چارچوب کمک های توسعه ای بین دولت ایران و سازمان ملل متحد در حین اجرای این چارچوب کمک های توسعه ای:

۱. اصل مالکیت ملی شالوده کلیه برنامه های همکاری سازمان ملل متحد در ایران است. همه برنامه ها، طرح ها و فعالیت ها در این چارچوب باید در راستای اولویت ها و سیاست های ملی توسعه کشور باشند.

۲. دولت ایران شریک اصلی تیم کشوری سازمان ملل متحد است. سایر شرکا از جمله سازمان های مردم نهاد رسماً ثبت شده و بخش خصوصی نیز در صورت توافق شرکای دولتی و تحت مسئولیت آنان می تواند به اجرای برنامه کمک نماید.

۳. در تدوین و اجرای کلیه برنامه ها و طرح ها باید به ارزشهای فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی و دینی جمهوری اسلامی ایران احترام گذاشته شود.

۴. فقط باید از آمار، اطلاعات و دادههای رسمی به عنوان مبنا استفاده شود.

سازمان ملل متحد در ایران و شرکای ایرانی آن به همکاری با حفظ روحیه احترام متقابل و شراکت ادامه می دهند. فرض بر آن است که مجموعه این سازمان در ایران دارای منابع لازم برای اجرای کارکردهای اصلی خود بوده و از آن انتظار می رود تا منابع اضافی را برای اجرای برنامه های خاص توسعه در صورت لزوم فراهم نماید. دولت ایران نقش رهبری را در اجرا و حفظ ارتقای ظرفیت نهادی شناسایی شده (در سطوح سیاستگذاری و اجرای برنامه) در مواردی که از سازمان ملل متحد درخواست ارائه حمایت شده است ایفا می نماید. تأمین بهنگام داده های اساسی رسمی به سازمان ملل در صورت لزوم و به منظور کمک در برنامه ریزی کارآمد و پایش و ارزشیابی برنامه های همکاری ضرورت دارد.

۴. بودجه مورد نیاز

بودجه مورد نیاز کمک مجموعه سازمان ملل متحد به اجرای چارچوب کمک های توسعه ای حدود ۱۵۰ میلیون دلار آمریکا در طی دوره ۵ ساله تخمین زده میشود که متوسط تقریبی سالانه آن ۳۰ میلیون دلار آمریکا است. تعهدات عملی تخصیص منابع از سوی سازمان ملل متحد پس از نهایی شدن برنامه های همکاری دقیق کشوری مشخص می گردند.

بودجه مورد نیاز با توجه به وضعیت درآمدی متوسط بالای کشور ایران بر مبنای شناسایی نقش سازمان ملل متحد در ایران که بیش از هر چیز شراکت در موارد زیر است تدوین شده است: گسترش ظرفیت های نهادی دولت ایران، تقویت رویکردهای چند رشته ای به توسعه، ارائه تخصص فنی و توصیه های سیاستگذاری، حمایت از تولید دانش و تبادل عملکردها و تسهیل همکاری کشورهای جنوب.

مجموعه سازمان ملل متحد در راستای نیل به اهداف مدنظر چارچوب کمک های توسعه ای به ارائه حمایت های فنی مناسب و خدمات مشورتی کیفی در کنار تأمین منابع مالی برای تکمیل منابع داخلی در دسترس دولت ایران می پردازد.

منابع مالی در دسترس مجموعه سازمان ملل برای حمایت از چارچوب کمک های توسعه ای باید به عنوان منابع مورد نیاز برای اقدامات تسهیل کننده در نظر گرفته شوند. گسترش اجرای برنامه ها و سیاست های بهبود یافته باید از طریق تلاش های مشترک دولت و سازمان ملل از جمله از طریق بسیج منابع بین المللی تأمین مالی گردد.

۵. تمهیدات اجرایی

کمیته عالی‌رتبه راهبری چارچوب کمک های توسعه ای سازمان ملل متحد مرجع عالی تصمیم‌گیری مسئول تدوین، اجرا و پایش و ارزشیابی چارچوب کمک های توسعه ای است.

این کمیته متشکل از ریاست مشترک وزارت امور خارجه و دفتر هماهنگ کننده مقیم سازمان ملل متحد در ایران است و شامل اعضای مختلف از جمله نمایندگان وزارتخانه های مربوطه و نهادهای زیر می باشد: وزارت کشور، وزارت راه و شهرسازی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی، سازمان مدیریت بحران کشور، ستاد مبارزه با مواد مخدر، مرکز آمار ایران و نمایندگان کلیه آژانسهای دست اندر کار توسعه سازمان ملل متحد.

دولت ایران با آژانس های دست اندر کار توسعه سازمان ملل مشترکاً مسئول اجرای برنامه های کشوری تدوین شده تحت چارچوب کمک های توسعه ای است. کمیته عالی‌رتبه راهبری تصمیمات نهایی رویه ای و اساسی را اتخاذ نموده و به ایفای نقش رهبری به منظور تضمین پیشرفت در اجرا و استمرار تأثیرگذاری و مرتبط بودن شراکت توسعه ای مابین دولت و سازمان ملل متحد ادامه می دهد.

این کمیته حداقل سالی دو بار تشکیل جلسه می دهد و ریاست مشترک آن اختیار افزایش تعداد جلسات را دارد. جلسات این کمیته به منظور بررسی میزان پیشرفت و موارد اساسی در هر کدام از چهار حوزه چارچوب کمک های توسعه ای برگزار می گردد.

چارچوب کمک های توسعه ای حاوی چارچوب راهبردی همکاری است که هر آژانس سازمان ملل متحد می تواند تحت آن به تدوین و اجرای برنامه همکاری دقیق خود با شراکت سازمان های کلیدی دولتی همتای خود بپردازد.

۶. پایش و ارزشیابی

سازمان ملل متحد و دولت ایران متعهد به پایش بسیار دقیق پیشرفت در زمینه نیل به اهداف چارچوب کمک های توسعه ای می باشند. یک گروه مشترک پایش و ارزشیابی چارچوب کمک های توسعه ای سازمان ملل متحد و دولت ایران از این امر حمایت می نمایند. ظرفیت های پایش و ارزشیابی نهادهای ملی و همکاری آنان با گروه کشوری سازمان ملل به عنوان بخشی از این ابتکار عمل تقویت می گردند.

پیش از پایان سال ۲۰۱۶ (۱۰ دی ۱۳۹۵)، دولت ایران با همکاری آژانس های دست اندر کار توسعه گروه کشوری سازمان ملل متحد و با حمایت گروه مشترک پایش و ارزشیابی، داده های وضعیت موجود و اهداف پیشنهادی را برای هر یک از شاخص های دستاورد به منظور بررسی و تأیید متعاقب توسط کمیته عالی‌رتبه راهبری آماده می نمایند. این امر به تضمین قابل ارزشیابی بودن اهداف در درازمدت کمک می کند. گروه پایش و ارزشیابی به عنوان بخشی از کار خود سیستم ها، فرایندها و ابزاری را برای پایش مشترک پیشرفت چارچوب کمک های توسعه ای در راستای نیل به اهداف کارآمدتر و تأثیرگذارتر تدوین می نماید.

کمیته عالی راهبری تدوین گزارش سالانه و بررسی سالانه مشترک چارچوب کمک های توسعه ای را هر ساله به منظور تشریح پیشرفت، شناسایی دستاوردها و چالشها، تجربه اندوزی و تصمیم‌گیری راهبردی برای تقویت بیشتر شراکت چارچوب همکاری ها و حمایت از نیل به اهداف آن سازماندهی می کند.

کمیته عالی راهبری همچنین ارزشیابی کار را در سال ماقبل آخر چرخه این چارچوب انجام می دهد. در طی این ارزشیابی، میزان تدوین، اجرا و پایش مؤثر برنامه ها و سیاست های دولت ایران (مرتبط با هر یک از دستاوردهای چارچوب کمک های توسعه ای و حمایت تأمین شده توسط مجموعه سازمان ملل متحد) مورد سنجش قرار می گیرند. همچنین موارد زیر نیز ارزیابی میگردند: (الف) ادامه مرتبط بودن اهداف چارچوب کمک های توسعه ای، (ب) کارآمدی فرایندهای مدیریت چارچوب

کمک های توسعه ای، (ج) کارآمدی اجرا (دستاورد اهداف)، (د) گسترش تأثیرگذاری بر توسعه و (هـ) پایداری مزایا. این ارزشیابی همچنین به طراحی چارچوب کمک های توسعه ای بعدی نیز کمک می نماید.

سازمان ملل متحد و دولت ایران متعهد به تضمین مطلع بودن عموم مردم و گروه های هدف مربوطه پیرامون میزان دستیابی به دستاوردهای مورد توافق چارچوب کمک های توسعه ای با استفاده از کلیه رسانه های مربوطه هستند. در این راستا، تولید و توزیع اطلاعات مربوطه هم به زبان فارسی و هم به زبان انگلیسی تقویت می گردد.

جول نتایج از لحاظ محتوا و روح حاکم بر آن مبتنی بر شرایط و ارجاعات مندرج در متن اصلی چارچوب کمک های توسعه ای میباشد.

کمکهای آژانس های سازمان ملل متحد و شرکای اصلی دولتی	شاخص های دستاورد	دستاورد های مدنظر و حوزه های مورد تمرکز چارچوب کمک های توسعه ای ملل متحد
۱. محیط زیست		
<p>سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد "فانو" (در کنار وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت نیرو، سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور، سازمان امور اراضی کشور و سازمان هواشناسی کشور) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● حمایت از تدوین یک برنامه یکپارچه ملی با هدف ارتقای بهره وری و کارآمدی مدیریت منابع آب . ● حمایت از ایجاد چارچوبی برای جمع آوری و تحلیل داده ها و اطلاعات در زمینه آب قابل استحصال و بهره برداری از آن توسط بخش های مختلف در آبخیزها، آبریز رودخانه ها و سیستم های آبیاری (محاسبه و ممیزی آب). ● حمایت از توسعه ظرفیت های نهادی دولت و سایر دست اندرکاران در سطوح کشوری، استانی و محلی به منظور بهبود حکمرانی بر منابع آب. ● کمک به تقویت ظرفیت های نهادی در راستای اعمال قوانین در زمینه مدیریت آب کشاورزی؛ ایجاد و در اختیار نهادن ابزار جهت کمک به افراد فقیر برای بهبود دسترسی و مدیریت منابع آبی در کشاورزی؛ و 	<p>۱. تعداد و طیف سیاست ها، طرح ها، برنامه ها و یا ابزار مدیریت پایدار/یکپارچه منابع آب که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، به روزسازی، تصویب و اجرا می گردند.</p> <p>۲. تعداد و طیف سیاست ها، طرح ها، برنامه ها و یا الگوهای برنامه ریزی آمایش سرزمین (که ظرفیت برد اکولوژیک را در نظر می گیرند) و با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، به روزسازی و تصویب می شوند.</p> <p>۳. تعداد و طیف الگوهای مدیریت مناطق حفاظت شده، فعالیت های حفاظت از تنوع زیستی و یا نمونه هایی از توسعه پایدار</p>	<p>۱،۱: مدیریت یکپارچه منابع طبیعی</p> <p>سازمان های دولتی مسئول سیاست ها و برنامه های مدیریت یکپارچه منابع طبیعی را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p> <p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● مدیریت پایدار منابع آبی. ● مدیریت پایدار اراضی. ● حفاظت از تنوع زیستی.

<p>ایجاد و ارتقای مراکز همکاری فائو به منظور در اختیار قرار دادن روش ها، ابزار و محصولات کارآمد مرتبط با مدیریت منابع آب.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● حمایت از توسعه ظرفیت ها به منظور ارزیابی کاربری اراضی، پوشش و فرسایش خاک و تحلیل و ارائه راهکارهای پایدار در زمینه بهره وری بیشتر از آب و فایق آمدن بر کمبود محصولات کشاورزی ● حمایت از پهنه بندی اراضی شور و اجرای عملیات مدیریت یکپارچه اراضی در سطوح پایلوت و ارائه تجربیات موفق در این زمینه ● کمک به مبارزه با بیابان زایی و احیای خاک و اراضی فرسوده. ● حمایت از بکارگیری ظرفیت های ملی و تدوین روش های کارآمد کاهش اثرات خشکسالی. ● کمک به تدوین برنامه ملی جنگل، توقف جنگل زدایی، احیای جنگلهای تخریب شده و افزایش جنگل کاری ● حمایت از گسترش دسترسی و بهره برداری از منابع ژنتیک جانوری و گیاهی. ● ارتقای حفاظت از اکوسیستم های کوهستانی و تنوع زیستی آن ● حمایت از مدیریت پایدار زیست بومهای دریایی و سواحل. ● حمایت از تدوین برنامه راهبردی ملی شیلات و پرورش آبزیان. <p>برنامه عمران سازمان ملل متحد "برنامه عمران" (در کنار نهاد ریاست جمهوری، وزارت نیرو، سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان برنامه و بودجه، وزارت نفت، وزارت کشور و در موارد مقتضی از طریق استانداری ها، شوراهای شهرها و روستاها و شهرداری ها) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ارتقای نهادینه کردن مدیریت یکپارچه منابع طبیعی، آمایش سرزمین و مدیریت یکپارچه سیمای سرزمین در فرایندهای برنامه ریزی توسعه. ● حمایت از همسوسازی مدیریت یکپارچه منابع آب (از جمله مدیریت کیفی منابع آب) در فرایندهای برنامه ریزی توسعه. ● ارتقای مدیریت اکوسیستمی و همسوسازی حفاظت از تنوع زیستی. ● حمایت از ایجاد مناطق حفاظت شده جدید و استفاده از روش ها/ابزار پیشرفته مدیریت زیستگاه. 	<p>محلی که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین و در سطح پایلوت اجرا می گردند.</p> <p>۴. تعداد و طیف فعالیت های منطقه ای و یا دوجانبه که با حمایت آژانس های سازمان ملل برای کاهش اثرات خشکسالی، مقابله با طوفانهای شن و ریزگردها و نیز سایر چالش های محیط زیستی منطقه ای تدوین و اجرا می شوند.</p> <p>۵. تعداد و طیف سیاست ها، راهبردها یا برنامه های مدیریت پایدار محیط زیست دریایی و سواحل که با حمایت سازمان ملل تدوین و اجرا می شوند.</p> <p>۶. تعداد و طیف نمونه های محلی توسعه پایدار که با حمایت آژانس های سازمان ملل متحد شناسایی و ترویج می گردند.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● مدیریت پایدار محیط زیست دریایی و سواحل. <p>در اهداف ۱، ۵، ۱۴، ۱۵ و ۱۷ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
--	--	---

- حمایت از تدوین و اجرای فعالیت های اجرایی که هدف اصلی آنها کنترل طوفان های شن و ریزگردهاست
- حمایت از همکاری های دو و چند جانبه پیرامون مدیریت یکپارچه چالش های منطقه ای زیست محیطی و ارایه راهکارهای مقابله با آنها.
- حمایت از درونی سازی تحلیل اقتصادی زیست محیطی و ارزیابی اثرات در فرایندهای تصمیم گیری و برنامه ریزی توسعه.

سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد

- "یونسکو" (در کنار سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت نیرو، مرکز منطقه ای مدیریت آب شهری، مرکز بین المللی قنات ها و سازه های تاریخی آبی، دانشگاههای تهران و صنعتی شریف، کمیسیون ملی یونسکو و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:
- ارتقای تولید و تبادل دانش در ارتباط با مدیریت یکپارچه منابع طبیعی.
  - حمایت از ظرفیت سازی از طریق همکاری علمی بین المللی برای حفاظت و مدیریت پایدار پهنه های آبی، سواحل آنها و اراضی مرتبط اکولوژیک آنها، اکوسیستم های خاکی، تنوع زیستی و امنیت آب شیرین.
  - هماهنگی و تسهیل اجرای پروژه های بین المللی همکاری در خصوص مدیریت یکپارچه منابع طبیعی.
  - شناسایی و حمایت از اعلام مناطق خاص به عنوان ذخیره گاه های زیست کره و نمونه هایی از توسعه پایدار توسط یونسکو.
  - حمایت از ارتقای آگاهی عمومی در خصوص نیاز به تغییر رفتار در مصرف آب از طریق ظرفیت سازی رسانه ای، متخصصین ارتباطات و حمایت از تدوین برنامه های آموزشی برای مربیان مدیریت پایدار منابع طبیعی.

برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد "برنامه اسکان"

- (در کنار سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت راه و شهرسازی، وزارت کشور، شهرداری ها، شرکت بهره برداری منابع آب، مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، وزارت جهاد کشاورزی و مرکز منطقه ای مدیریت آب شهری) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:

<p>● حمایت از توسعه سیستم های اطلاعاتی مدیریت و بهره برداری اراضی در کشور و تدوین الگو برای تقاضای استفاده از اراضی.</p> <p>سازمان جهانی بهداشت (در کنار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت نیرو و دانشگاه های علوم پزشکی) از تعمیم مدیریت مقررات ایمنی در خصوص بهداشت آب و فاضلاب، ممیزی و فرایندهای زیایی کیفیت آب آشامیدنی حمایت می کند.</p>		
<p>سازمان توسعه صنعتی ملل متحد "یونیدو" (در کنار شرکت بهینه سازی مصرف سوخت) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● حمایت از تلاش ها در جهت افزایش بهره وری انرژی در صنایع دارای مصرف بالا از جمله فولاد، سیمان، پالایشگاه های نفت و گاز، صنایع پتروشیمی و تولید آجر. این برنامه همچنین بر تدوین سیاست ها و ابزار تأمین دسترسی به فناوری ها و خدمات به منظور کاهش مصرف انرژی تمرکز دارد. ● ترویج احداث صنایع مولد تجهیزات انرژی تجدیدپذیر، تجهیزات بهره وری انرژی، ابزار فناوری اطلاعات برای کاهش مصرف انرژی و خدمات مربوطه مدیریتی. ● تعمیم و همسوسازی به کارگیری روش های پاک تر تولید و بهره وری انرژی. ● بازیافت، احیای منابع و دفع پاک پسماند. ● تبادل دانش و فناوری در حوزه های بهره وری انرژی و مدیریت پسماند. <p>برنامه عمران (در کنار سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور، سازمان برنامه و بودجه، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت نفت، وزارت جهاد کشاورزی، نهاد ریاست جمهوری، وزارت نیرو، وزارت کشور، استانداری ها و شهرداری ها) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ارتقای تدوین و اجرای سیاست ها، برنامه ها و پروژه های کاهش انتشار گازهای گلخانه ای. ● گسترش سیاست ها و برنامه های معطوف به کاهش استفاده از مواد مخرب لایه اوزون. ● کمک به سیاست ها، برنامه ها و پروژه های انطباق با تغییر اقلیم. 	<p>۱. تعداد و طیف راهبردها و تمهیدات نهادی ایجاد شده برای حمایت از اجرای اقدامات اولویت دار در برنامه ملی کاهش مناسب با پشتیبانی آژانس های سازمان ملل متحد.</p> <p>۲. برنامه ملی تطبیق پذیری نهایی و تصویب گشته و الگوهای تطبیق پذیری تغییرات آب و هوا در برنامه های ملی توسعه ادغام شده و با حمایت آژانس های سازمان ملل اجرای آزمایشی می شوند.</p> <p>۳. تعداد و طیف سیاست ها و یا الگوهای نوآور کاهش آسیب های آلودگی هوا در میان همه جمعیت ها مخصوصا کودکان، نوجوانان و سالمندان که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، تصویب، اجرا و یا ارزشیابی شده اند.</p> <p>۴. تعداد و طیف ابزار سیاستگذاری تصویب و به کار گرفته شده به منظور کاهش مصرف انرژی با حمایت آژانس های سازمان ملل.</p> <p>۵. تعداد و طیف فناوری های جدید تصویب و گسترش یافته حامی بهره وری</p>	<p>۱، ۲: اقتصاد کم کربن و تغییرات آب و هوا</p> <p>سازمان های دولتی مسئول سیاست ها و برنامه های اقتصاد کم کربن و تغییرات آب و هوا را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p> <p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● کاهش تغییرات آب و هوا و تطبیق پذیری. ● ارتقای بهره وری انرژی ● حفاظت از انرژی. ● مقابله با آلودگی هوا. ● افزایش انرژی تجدیدپذیر. ● تدوین و اجرای سیاستهای حمل و نقل پایدار. ● ارتقای روشهای پایدارتر مصرف و تولید.

<p>• حمایت و کمک به محو و کنترل آلاینده های آلی پایدار.</p> <p>فائو (در کنار وزارت جهاد کشاورزی، وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست) در خصوص موارد زیر همکاری مینماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از انطباق با تغییر اقلیم و کاهش انتشار گازهای گلخانه ای . • ادغام اقدامات در زمینه تغییر اقلیم در سیاست ها، راهبردها و برنامه ریزی ملی. • افزایش تاب آوری در برابر تغییر اقلیم . <p>یونسکو (در کنار سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کمیسیون ملی یونسکو و صدا و سیما) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارتقای استفاده از ذخیره گاه های زیست کره به عنوان فضاها ی یادگیری در زمینه توسعه پایدار، انطباق با تغییر اقلیم و کاهش انتشار گاز های گلخانه ای . • کمک به دولت ایران در راستای توسعه هر چه بیشتر بهره برداری از انرژی های تجدیدپذیر مخصوصا از طریق احداث پارک های علمی در زمینه انرژی های تجدیدپذیر. • حمایت از تقویت توان و نقش رسانه ها در افزایش آگاهی عمومی و اثربخشی بر روند سیاستگذاری آگاهانه از سوی مسئولین کشور به منظور ارائه کارآمد گزارشات قابل دسترس به مردم پیرامون تغییر اقلیم و انطباق با آن. <p>صندوق کودکان سازمان ملل متحد "یونیسف" (در کنار وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش، سازمان حفاظت از محیط زیست و دفتر هماهنگ کننده مقیم سازمان ملل) در خصوص مورد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • گسترش و جاری سازی مسائل آموزشی مرتبط با محیط زیست و تغییر اقلیمی در نظام آموزش کشور. <p>برنامه اسکان (در کنار وزارت راه و شهرسازی، سازمان حمل و نقل و ترافیک، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت کشور و شهرداری ها) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت دولت به منظور مشارکت در تلاش های جهانی برای تثبیت غلظت گاز های گلخانه ای در جو زمین. • حمایت دولت در راستای مدیریت کارآمد اثرات تغییر اقلیم بر توسعه شهری و روستایی. 	<p>انرژی با حمایت آژانس های سازمان ملل.</p> <p>۶. تعداد و طیف استانداردهای "صنایع دارای حداقل آلودگی" و برنامه های صدور گواهی با حمایت آژانس های سازمان ملل.</p> <p>۷. تعداد و انواع بنگاه های تصویب کننده اشکال پاکتر تولید با مصرف کمتر منابع با حمایت آژانسهای سازمان ملل.</p> <p>۸. تعداد و انواع "صنایع دارای حداقل آلودگی" که وارد بازار شده اند.</p> <p>۹. تعداد و طیف پارکهای علمی و ذخیره گاههای زیست کره که با حمایت آژانسهای سازمان ملل تأسیس و عملیاتی شده اند.</p> <p>۱۰. تعداد و طیف سیاستها، طرحها و برنامه های مدیریت حمل و نقل یکپارچه که با حمایت آژانسهای سازمان ملل تدوین، به روزسازی یا تصویب شده اند.</p> <p>در اهداف ۶، ۷، ۹، ۱۲، ۱۳ و ۱۷ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
---	--

<p>• ارتقا و حمایت از فعالیتهای مرتبط با سیاست ها و طرحهای پاک حمل و نقل.</p> <p>سازمان جهانی بهداشت (در کنار وزارت بهداشت، سازمان حفاظت محیط زیست و دانشگاههای علوم پزشکی) از فعالیت های ملی در زمینه مقابله با اثرات آلودگی هوا بر سلامت حمایت می نماید.</p>		
<p>۲. سلامت</p>		
<p>سازمان جهانی بهداشت (در کنار وزارت بهداشت، دانشگاههای علوم پزشکی و سازمان بیمه ایرانیان) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تضمین آنکه راهبردهای تدوین شده برای دستیابی به پوشش همگانی خدمات درمانی مبتنی بر اصول مراقبت های بهداشتی اولیه و عدالت سلامت باشند. • تأمین حمایت فنی به منظور ارزشیابی ظرفیت ها و کارکردهای خدمات درمانی عمومی و تدوین رویکردهای جدید که نیازمند هنجارها و استانداردهای آموزشی و صدور مجوز برای کارکنان بخش بهداشت، اعتباربخشی مراکز بهداشتی و اعمال مقررات برای بیمه گران و ارائه کنندگان بخش خصوصی می باشند. • حمایت از دولت در راستای تقویت سیستم های اطلاعاتی و سیاستگذاری مبتنی بر شواهد برای راهنمایی طرح تحول نظام سلامت کشور و تأمین اطلاعات و شواهد در خصوص مسائل مرتبط با بهداشت از جمله آمار حیاتی و ثبت احوال متمرکز. • حمایت از دولت در زمینه تدوین، اتخاذ یا به روزرسانی برنامه ها و ابزار سنجش برای پایش و ارزشیابی مداخلات مرتبط با خدمات بهداشتی همگانی و تأمین مالی این خدمات، برخورداری از مراقبت های بهداشتی اولیه و کیفیت این مراقبت ها در مناطق شهری و مدیریت بیمارستان و اعتباربخشی. • حمایت از بازبینی آموزش پزشکی در طرح تحول نظام سلامت وزارت بهداشت، تدوین برنامه آموزشی برای پزشک خانواده، طراحی برنامه درسی سایر دوره های آموزشی مبتنی بر نیازها و تقویت ظرفیت و مقررات حرفه ای پرستاری به منظور کاهش کمبودهای خدماتی و آموزشی. • حمایت از بازبینی سیاستگذاری در خصوص توسعه منابع انسانی برای بخش بهداشت در مراقبت های 	<p>۱. تعداد و طیف سیاست ها، راهبردها و یا طرحهای مرتبط با تقویت سیستم های بهداشتی (و در راستای اولویت های طرح تحول نظام سلامت کشور) که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین/به روزسازی و تصویب شده و در نظام ملی سلامت گسترش یافته است.</p> <p>۲. تعداد و طیف برنامه ها و رویه های آموزشی که تقویت شده و در ارتباط با اصلاح آموزش پزشکی در راستای اولویت های طرح تحول نظام سلامت با حمایت آژانس های سازمان ملل تصویب شده اند.</p> <p>۳. تعداد و طیف راهبردها، سیاست ها و راهکارهای عملیاتی مدیریت بیمارستانی، تأمین مالی و اعتباربخشی و همچنین توسعه منابع انسانی که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین/به روزسازی، تصویب و یا عملیاتی شده اند.</p> <p>۴. تعداد و طیف ظرفیت های اجرایی ثبت احوال و آمار حیاتی تقویت شده که با</p>	<p>۲/۱: پوشش فراگیر سلامت بخش سلامت کشور در راستای تحقق اهداف پوشش فراگیر سلامت، سیاست ها و برنامه ها را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نماید.</p> <p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تقویت سیستم های سلامت. • ارتقای خدمات سلامت یکپارچه مردم محور. • بهبود کیفیت مراقبت. • اصلاح سیستم های مالی/بیمه سلامت. • بهبود سیستم های اطلاعات سلامت. • اصلاح آموزش پزشکی. • انتقال فناوری سلامت و پزشکی پیشرفته.

<p>بهداشتی همگانی از جمله آموزش های حرفه ای و فنی پرستاران و ماماها.</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از تقویت ظرفیت و سازوکارهای تدوین مقررات سازمان غذا و دارو در زمینه تولید واکسن و دارو و تسهیل تبادل و انتقال فناوری. <p>یونیسف (با همکاری وزارت بهداشت و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • در راستای نظام اصلاح سلامت ملی حمایت از تلاش های وزارت بهداشت در زمینه تقویت نظام سلامت از طریق اتخاذ رویکردهای نوآورانه در برنامه ریزی برابانه و مبتنی بر شواهد در حوزه سلامت و مدیریت مالیه عمومی برای کودکان و نوجوانان با تاکید خاص بر استان های دارای اولویت. • حمایت از ایجاد و راه اندازی سازوکاری (که احتمالا نام آن رصدخانه سنجش سلامت کودکان است) برای جذب کلیه داده های مربوطه از نظام های داده ای روتین کشوری و همچنین سایر محصولات علمی برای تحلیل و تدوین راهنماها و توصیه های سیاستگذاری. <p>صندوق جمعیت سازمان ملل متحد "صندوق جمعیت" (با همکاری وزارت بهداشت و سازمان ثبت احوال کشور) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از تدوین و قیمت گذاری بسته خدمات سلامت باروری برای لحاظ شدن در برنامه های تحول نظام سلامت. • حمایت از بهبود گزارش دهی عوامل مرگ و میر زنان در سن باروری (۱۵ الی ۴۹) به منظور کمک به مبارزه با عوامل قابل پیشگیری مرگ و میر مادران. • حمایت از تلاشهای پیشبرد مهارت های قیمت گذاری و بودجه بندی سلامت باروری. • حمایت از گنجاندن سلامت باروری و سلامت مادران در برنامه ها و سیاست های مراقبت های سلامت همگانی. 	<p>حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین و تصویب شدند.</p> <p>۵. تعداد و طیف راهبردها، سیاست ها و طرحهایی که برای تقویت سازوکارهای تنظیم و ظرفیت تولید واکسن و دارو توسط سازمان غذا و دارو (از جمله برنامه گسترده ایمن سازی) با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین/ به روزسازی و گسترش یافته اند.</p> <p>۶. تعداد و طیف ابتکارات عمل که توسط وزارت بهداشت با حمایت آژانس های سازمان ملل در خصوص تأمین مالی سلامت مادران، کودکان و نوجوانان تدوین/اصلاح و تصویب شده و در حال اجرا می باشند.</p> <p>۷. سازوکاری برای سازماندهی، تحلیل و تدوین توصیه ها و راهکارهای سیاستگذاری در خصوص سلامت کودکان (رصدخانه سلامت کودکان) که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین و عملیاتی می گردد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ارزشیابی فناوری سلامت. • کفایت واکسن. • مدیریت بیمارستانی. <p>در اهداف ۱، ۳ و ۱۷ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
<p>برنامه عمران (در کنار سازمان جهانی بهداشت) به وزارت بهداشت در پیشبرد فرایند ملی به منظور تضمین برنامه ریزی و اجرای رویکرد چندبخشی بیماری های غیرواگیر کمک خواهد کرد.</p>	<p>۱. تعداد و طیف سیاست ها، راهبردها و راهکارهای عملیاتی چندبخشی بیماریهای غیرواگیر که با حمایت آژانس های</p>	<p>۲/۲: پیشگیری و کنترل بیماری های غیرواگیر بخش سلامت کشور برنامه ها و سیاست</p>

<p>سازمان جهانی بهداشت (در کنار وزارت بهداشت، سازمان غذا و دارو و دانشگاه‌های علوم پزشکی) در خصوص موارد زیر همکاری می‌کند:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارائه حمایت فنی از هم‌تایان ملی به منظور تدوین چارچوب جامع پایش مطابق با توصیه‌ها و برنامه جهانی بیماری‌های غیرواگیر در راستای اهداف شناسایی شده جهانی و تطبیق یافته ملی، تدوین گزینه‌های سیاست‌گذاری برای تقویت و تسهیل اقدامات چندبخشی از جمله از طریق شراکت مؤثر تحت رهبری و هماهنگی وزارت بهداشت با هدف ارتقای راهبرد ملی و برنامه عمل. • حمایت از هم‌تایان ملی در زمینه تدوین راهکارهای عملیاتی و اقدامات کارآمد مداخله، سیستم‌های ملی اطلاعاتی و مراقبت و ابزار استاندارد جمع‌آوری داده‌ها به منظور پایش شرایط در معرض عوامل بیماری‌های غیرواگیر بودن، ابتلا به بیماری‌های غیرواگیر و مرگ و میر ناشی از آنها و پاسخ نظام بهداشتی به این بیماری‌ها و ارزشیابی اجرا و وضعیت مالی بیماری‌های غیرواگیر. • حمایت از هم‌تایان ملی برای ایجاد و به‌روزرسانی سیاست یا برنامه عمل راهبردی ملی برای بهداشت روان و ادغام مسائل اولویت‌دار بهداشت روان در بسته ارائه خدمات بهداشتی اساسی در مراقبت‌های بهداشتی اولیه. • حمایت از هم‌تایان ملی در تقویت ظرفیت‌های تدوین سیاست‌ها، برنامه‌ها و قوانین کارآمد در حل عوامل ریشه‌ای خشونت، مصدومیت‌های ناشی از تصادفات رانندگی و سایر مصدومیت‌های غیرعمدی. <p>یونیسف (در کنار وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش، هلال احمر، سازمان بهزیستی و وزارت کشور) در خصوص موارد زیر همکاری می‌نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از تدوین و اجرای الگوهای موفق پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر از طریق ارتقای سبک زندگی سالم و سلامت اجتماعی در میان کودکان و نوجوانان مطابق با برنامه‌های وزارت بهداشت در ارتباط با پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر. • حمایت از مدیریت دانش و تدوین رویکردهای نوآور در خصوص پیشگیری بهنگام از بیماری‌های غیرواگیر در دوران کودکی و نوجوانی با تمرکز خاص بر ارتقای فعالیت‌های جسمی و پیشگیری از چاقی مفرط از طریق اطلاع‌رسانی رویکردهای ارتباطات برای توسعه اجتماعی. 	<p>سازمان ملل متحد تدوین یا به‌روزرسانی شده و تطبیق یا گسترش یافته است.</p> <p>۲. تعداد و طیف رویه‌های تقویت شده به منظور تحلیل، پایش و ارزشیابی اجرا و کارآمدی برنامه‌های ملی چندبخشی بیماری‌های غیرواگیر در سطح کشور با حمایت آژانس‌های سازمان ملل.</p> <p>۳. تعداد و طیف سیاست‌ها و راهبردهای تقویت شده، ارتقا یافته و اجرای گسترش یافته در زمینه برنامه‌های کنترل و پیشگیری از مصرف دخانیات، اجرای کنوانسیون چارچوب سازمان جهانی بهداشت در زمینه کنترل دخانیات و تصویب پروتکل ریشه‌کنی تجارت غیرقانونی محصولات دخانی با حمایت آژانس‌های سازمان ملل.</p> <p>۴. تعداد و طیف سیاست‌ها و راهبردهای تدوین یا به‌روزرسانی شده و اتخاذ و اجرای گسترش یافته در ارتباط با حل ریشه‌های بنیادین مصدومیت‌های ناشی از تصادفات رانندگی، سایر مصدومیت‌های غیرعمدی و مشکلات بهداشت روان با حمایت آژانس‌های سازمان ملل.</p>	<p>های کنترل بیماری‌های غیرواگیر را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می‌نماید.</p> <p>حوزه‌های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> • بهبود خدمات بهداشت روان. • کنترل مصرف دخانیات. • پیشگیری و درمان دیابت. • بیماری‌های قلبی عروقی، بیماری‌های مزمن تنفسی و سرطان. • برطرف کردن عوامل خطرپذیری مرتبط با بیماری‌های غیرواگیر. • بهبود ایمنی جاده‌ها و کاهش مصدومیت‌های ناشی از تصادفات رانندگی. • کاهش میزان مرگ و میر ناشی از سوءمصرف مواد. <p>در اهداف ۱ و ۳ توسعه پایدار نیز منعکس شده‌اند.</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • ارتقای ظرفیت شرکای مربوطه برای اجرای الگوهای موفق پیشبرد سلامت اجتماعی با تمرکز خاص بر پیشگیری از سوءرفتار با کودکان. • ارتقای ظرفیت شرکای مربوطه برای اجرا الگوهای موفق در پیشگیری از مصدومیت های خانگی و ناشی از حوادث خانگی و جاده ای. 		
<p>برنامه مشترک سازمان ملل متحد در زمینه ایدز "یوان ایدز" (در کنار کمیته ملی ایدز و کمیته های فرعی فنی آن، دبیرخانه برنامه ملی ایدز و همچنین شرکای مجری آن) در زمینه تأمین حمایت از برنامه ملی راهبردی چندبخشی کارآمد از طریق تدوین، اجرا، پایش، گزارش دهی و ارزشیابی برنامه مشترک سازمان ملل در خصوص حمایت از اچ آی وی که بر موارد زیر تمرکز داشته همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تقویت نوآوری، مدیریت دانش و اطلاعات راهبردی. • توسعه ظرفیت و دانش اجرا. • مدافعه گری و اطلاع رسانی. <p>یوان ایدز، سازمان جهانی بهداشت، برنامه عمران و سایر آژانس های مربوطه سازمان ملل به اجرای ارزشیابی میان مدت چهارمین برنامه راهبردی ملی اچ آی وی/ایدز سالهای ۲۰۱۶ الی ۲۰۲۰ (۱۳۹۵ الی ۱۳۹۹) در سال ۲۰۱۷ (۱۳۹۶) همکاری می نمایند.</p> <p>برنامه عمران (در کنار وزارت بهداشت، مرکز کنترل بیماری ها، وزارت آموزش و پرورش، سازمان زندان ها و سازمان بهزیستی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • به فعالیت به عنوان دریافت کننده اصلی کمک های صندوق جهانی برای مبارزه با ایدز، سل و مالاریا (GFTAM) برای ایران در خصوص حمایت از کشور برای تضمین اجرای هموار چهارمین برنامه استراتژیک ملی کنترل عفونت اچ آی وی ایدز ادامه می دهد. • از سازوکار هماهنگی کشوری کمک های مالی صندوق جهانی حمایت می نماید. • حمایت های اداری و سیاستگذاری به اعضای هیئت صندوق جهانی که نماینده بخش مقاومت ضد میکروبی بوده ارائه می نماید. 	<p>۱. درصد جمعیت اچ آی وی مثبت در کشور که از وضعیت اچ آی وی خود آگاهند: وضعیت شاخص موجود: ۳۰ درصد هدف: سال ۵، ۹۰ درصد</p> <p>۲. درصد جمعیت اچ آی وی مثبت که تحت درمان آنتی رترووایرال مطابق با راهکارهای کشوری قرار گرفته اند: وضعیت شاخص موجود: ۵۰ درصد هدف: سال ۵، ۹۰ درصد</p> <p>۳. نسبت محصولات اطلاع رسانی راهبردی اچ آی وی / ایدز تدوین شده با حمایت سازمان ملل که به شکلی محک پذیر در تحلیل، پایش و گزارش دهی متعاقب توسط برنامه ملی کنترل ایدز استفاده می گردند: وضعیت شاخص موجود: بعدا تعیین خواهد شد هدف: ~۱۰۰%</p> <p>۴. تعداد و طیف سیاست ها، راهبردها و یا برنامه های مداخله ملی اچ آی وی / ایدز که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، به روزسازی و یا اجرای گسترده یافته اند که گروه های در معرض بیشترین خطر را دربرمی گیرند.</p>	<p>۲/۳: پیشگیری و کنترل اچ آی وی / ایدز و سایر بیماریهای واگیر بخش سلامت کشور سیاست ها و برنامه های اچ آی وی / ایدز و سایر بیماری های واگیر را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نماید.</p> <p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> • پیشگیری، درمان و مراقبت از اچ آی وی / ایدز. • ریشه کن کردن سل. • ریشه کن کردن مالاریا. • کنترل سایر بیماری های نوظهور و شیوع مجدد آنها. • مبارزه با بیماری های قابل پیشگیری از طریق واکسن و اجرای راهبرد ریشه کنی فلج اطفال.

<p>سازمان جهانی بهداشت و برنامه عمران در اجرای برنامه ملی مبارزه با مالاریا به کشور کمک می نمایند.</p> <p>صندوق جمعیت از اجرای چهارمین برنامه ملی اچ آی وی از طریق ادامه حمایت خود از خدمات پیشگیری از اچ آی وی و عفونت های مقاربتی برای جمعیت های آسیب پذیر مخصوصا زنان با استفاده از جلب حمایت همگانی، تبادل تجربه و سایر حمایت ها در صورت لزوم حمایت خواهد کرد.</p> <p>سازمان جهانی بهداشت (در کنار وزارت بهداشت و دانشگاه های علوم پزشکی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تأمین حمایت به منظور تقویت ظرفیت کشوری در زمینه انجام مداخلات کلیدی اچ آی وی از طریق تعامل فعال در گفتگوهای سیاستگذاری، تدوین ابزار و راهکارهای هنجاری، توزیع اطلاعات راهبردی، مشاوره های خارجی، دوره های آموزشی، تبادل تجربیات و انتقال دانش و تدوین راهکارها برای تقویت ظرفیت در خصوص اجرای راهبردها، به روزرسانی نظام مراقبت، اجرای گسترده خدمات مشاوره و انجام آزمایشات، درمان و مراقبت و کاهش انگ گذاری. • حمایت از ظرفیت سازی ملی در راستای تطبیق و اجرای اهداف و راهبرد جهانی پیشگیری، مراقبت و کنترل سل پس از ۲۰۱۵ (۱۳۹۴)، کمک به تطبیق سیاستها و راهبردها و راهکارها برای کنترل سل، تضمین استفاده از نظام مراقبت به روزرسانی شده و حمایت از دسترسی به داروهای خط اول و دوم و مراکز کیفی تشخیصی. • تأمین حمایت در خصوص تقویت ظرفیت کشوری برای به روزسازی و حفظ اجرای راهبرد کنترل مالاریا، اجرای گسترده ظرفیت تشخیصی و سنجش کیفیت شبکه آزمایشگاهی و سنجش کارآمدی داروها و مقاومت و کمک به آغاز مدیریت یکپارچه کنترل بیماریهای قابل انتقال از طریق ناقلین. • ارائه حمایت به منظور تقویت ظرفیت کشوری در اجرا و پایش برنامه عمل جهانی واکسن با تأکید بر تقویت تأمین خدمات و پایش ایمن سازی به منظور دسترسی به اهداف دهه واکسنها، حفظ ریشه کنی فلج اطفال و حذف سرخک و سرخجه و پیشبرد راهبرد ریشه کنی فلج اطفال. • حمایت از اجرا و پایش مقررات بین المللی بهداشت در سال ۲۰۰۵ (۱۳۸۴) و پاسخ هماهنگ به مقاومت 	<p>۵. سیاست ها و راهبردهای ملی مبارزه با مالاریا، سل، سرخک و سرخجه و شیستوزومیازیس (تب حلزون) که با حمایت آژانس های سازمان ملل اجرا و یا به روزرسانی شده اند.</p> <p>۶. تعداد موارد (انتقال محلی) اتوکتونوس مالاریا وضعیت شاخص موجود (۲۰۱۴ یا ۱۳۹۳): ۳۶۷ هدف (۲۰۲۱ یا ۱۴۰۰): کمتر از ۴۰</p> <p>۷. تعداد و طیف رویه هایی که به منظور حفظ برنامه های بیماری های قابل پیشگیری با واکسن، حمایت از معرفی واکسن های جدید، اجرای گسترده راهبرد ریشه کنی فلج اطفال و تضمین موجود بودن واکسن پولیوی غیرفعال کافی با حمایت آژانس های سازمان ملل تقویت و اتخاذ شده اند.</p> <p>۸. تعداد و طیف سیاست ها، راهبردها و برنامه های ملی مرتبط با نظام مراقبت بیماریهای غیرواگیر کشوری، اجرای مقررات بین المللی بهداشت، همکاری های میان کشورها و پاسخ هماهنگ به مقاومت ضدباکتری که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، به روزرسانی و یا اجرای گسترش یافته اند.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • مبارزه با مقاومت های ضدمیکروبی. • آمادگی در برابر بیماری های واگیر. <p>در اهداف ۱ و ۳ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
---	---	--

<p>ضدمیکروبی در سطح کشوری که شامل اجرای گسترده و افزایش ظرفیت ها برای مدیریت مناسب اطلاعات، سنجش خطرپذیری و اطلاع رسانی خطرپذیری برای رویدادهای عمومی در خصوص بهداشت و ردیابی و پاسخ به شیوع بیماری و شرایط اضطراری است.</p> <p>یونیسف (در کنار وزارت بهداشت، هلال احمر و سازمان بهزیستی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از وزارت بهداشت برای اجرای گسترده برنامه کشوری پیشگیری از انتقال اچ آی وی / ایدز از مادر به کودک. • حمایت از وزارت بهداشت برای اجرای گسترده ابتکار عمل ملی تحت عنوان "All IN" برای پیشگیری از اچ آی وی / ایدز میان جوانان و نوجوانانی که در معرض خطر بیشتری هستند. • حمایت از ظرفیت وزارت بهداشت برای ارتقای کیفیت و کارآمدی برنامه ملی ایمن سازی از طریق حمایت از تولید داخلی واکسن ها، معرفی واکسن های جدید و ارتقای مدیریت تأمین واکسن. <p>یونسکو (در کنار وزارت آموزش و پرورش، وزارت کار، کمیسیون ملی یونسکو و وزارت بهداشت) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از افزایش آگاهی و تدوین برنامه های درسی بهداشتی برای وزارت آموزش و پرورش با هدف جوانان و نوجوانان. • ارائه حمایت فنی برای ارزشیابی ها و جمع آوری داده های ضروری در مدارس و جوامع به منظور تضمین مداخلات مبتنی بر شواهد معطوف به نوجوانان در مدارس، کلاسهای سوادآموزی و مراکز آموزش فنی و حرفه ای. 		
<p>سازمان جهانی بهداشت (در کنار وزارت بهداشت، وزارت ورزش و جوانان و دانشگاههای علوم پزشکی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تأمین حمایت فنی از همتایان در تدوین، به روزرسانی یا تطبیق سیاست ها، راهبردها و راهکارها برای بارداری و زایمان ایمن و حمایت از تدوین راهکارهای آموزشی و رویه های استاندارد عملیاتی برای ارائه کنندگان خدمات و برگزاری دوره های آموزشی و ظرفیت سازی مورد نیاز. 	<p>۱. تعداد و طیف سیاست ها، راهبردها و یا رویه های تقویت شده برای بهبود کیفیت مداخلات به منظور پایان دادن به مرگ و میر قابل پیشگیری مادران و نوزادان، کاهش نارسایی های هنگام تولد و بهبود سلامت و رشد نوزادان و</p>	<p>۲/۴: ارتقای سلامت در طول مسیر زندگی بخش سلامت کشور برنامه ها و سیاست های رفاه و ارتقای سلامت خود را کارآمدتر تدوین،</p>

<p>پایش و ارزشیابی بهبود سلامت مادران و نوزادان از طریق طرح تحول نظام سلامت کشور و حمایت از تدوین راهبردها، سیاستها و مداخلات مورد نیاز برای کاهش مرگ و میر مادران، نوزادان و کودکان.</p> <p>تدوین، به روزرسانی و اجرای سیاست ها و مداخلات به منظور ارتقای رفتار سالم و بهداشت باروری و جنسی.</p> <p>تسهیل جمع آوری، تحلیل و گزارش دهی داده ها در خصوص شاخص های سلامت جمعیت سالمند.</p> <p>تسهیل گفتگوی ملی میان رشته ها و حوزه های مختلف مخصوصا پیرامون سلامت نباتات و دام و طیور، آزمایشگاه، غذا، ایمنی شیمیایی و پرتو-هسته ای و مدخل های ورود (مرزها) و تأمین کمک های فنی برای ظرفیت سازی به منظور کاهش بار بیماری های قابل انتقال از غذا از طریق تقویت نظام پایش، خطرپذیری و مدیریت اطلاع رسانی ایمنی غذا (شامل سنجش خطر باقیمانده های آفت کشها در غذا و سبزیجات).</p> <p>صندوق جمعیت (در کنار وزارت بهداشت) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • مشارکت در گفتگوهای سیاستگذاری و حمایت از تولید شواهد و پژوهش که باعث تقویت اجزای سلامت مادران و باروری در طرح تحول نظام سلامت گشته و همچنین مشارکت در پوشش همگانی مراقبت های بهداشتی و سایر فعالیت ها و سیاست های ملی سلامت. • جلب حمایت همگانی و معرفی اقتصاد سلامت و تأمین مالی. • تدوین برنامه جامع برای کاهش بیماری و مرگ و میر مادران از طریق تقویت نیروی کاری ماماها به منظور تشویق زایمان طبیعی و کاهش نرخ سزارین و بهبود مراقبت مرگ و میر مادران و پاسخگویی. • حمایت از جمع آوری داده ها، پژوهش و تحلیل بیماری های مادران. <p>یونیسف (در کنار وزارت بهداشت، سازمان بهزیستی، وزارت کشور و هلال احمر) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارتقای کیفیت، پوشش، تداوم و اثربخشی خدمات سلامت نوزادان و مادران و رشد و تکامل با تمرکز بر آغازی سالم برای اکثر کودکان محروم با کسب اطمینان از مادرانگی، بارداری، نوزادی و کودکی سالم. • ارتقای امنیت تغذیه میان کودکان و نوجوانان. 	<p>کودکان خردسال با حمایت از انسهای سازمان ملل.</p> <p>۲. تعداد و طیف سیاستها، برنامه ها و یا رویه های تدوین، بهبود و اتخاذ یافته با حمایت از انسهای سازمان ملل به منظور برطرف کردن نیازهای بهداشتی سالمندان و معلولین.</p> <p>۳. تعداد و طیف سیاستها و راهبردها، برنامه های عمل و راهکارهای تدوین، به روزرسانی و اتخاذ شده با حمایت از انسهای سازمان ملل به منظور ارتقای رفتارهای سالم و بهداشت باروری و جنسی.</p> <p>۴. تعداد و طیف برنامه ها و سیاستهای ملی برای امنیت و ایمنی غذایی و سنجش خطرپذیری ایمنی غذا که با حمایت از انسهای سازمان ملل تدوین، ارتقا و اتخاذ شده اند.</p> <p>۵. تعداد و طیف سیاستها و برنامه های تدوین، به روزسازی و اجرا شده با حمایت از انسهای سازمان ملل به منظور ارتقای امنیت غذایی و تغذیه.</p>	<p>اجرا و پایش می نمائید.</p> <p>موارد مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> • نهادینه سازی ارتقا و توسعه سلامت. • سنجش و توجه به شاخص های اجتماعی سلامت. • بهبود سلامت باروری، سلامت مادران و نوزادان، سلامت و تغذیه کودکان و نوجوانان. • برآورده کردن نیازهای سلامت گروههای آسیب پذیر از جمله سالمندان و معلولین. • ایمنی. <p>در اهداف ۱، ۳ و ۵ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • ارتقای ظرفیت مدیریت در مدیران سطوح میانی و ارشد تغذیه. • حمایت از آمادگی در حوزه بهداشت و تغذیه در بحران. • ارتقای پیشگیری و درمان کارآمد تأثیرات عوامل زیست محیطی بر تغذیه و سلامت کودکان. <p>یونسکو (در کنار وزارت آموزش و پرورش، وزارت بهداشت، وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی یونسکو) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارتقای تدوین مطالب آموزشی برای گروه های خاص سوادآموزی، آموزشهای فنی و حرفه ای و سایر گروه های کم سواد. • حمایت از نهادهای آموزش رسمی برای تدوین مطالب آموزشی مهارت های زندگی پوشش دهنده تغذیه و سبک زندگی سالم. <p>فائو (در کنار وزارت بهداشت و وزارت جهاد کشاورزی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از ارتقای سیاستگذاری، نهادها و حکمرانی برای امنیت غذایی و تغذیه و مدیریت و کاهش خطرپذیری. • حمایت از گسترش نظام های پایدار و کارآمد غذایی پس از مزرعه. • حمایت از پیشرفت ها در برخورداری از خانوارهای فقیر و آسیب پذیر و غذای ایمن، مغذی و متنوع. 		
۳. اقتصاد مقاومتی		
<p>یونیسف (در کنار وزارت کار، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، سازمان بهزیستی، هلال احمر، وزارت بهداشت، اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی، قوه قضائیه، وزارت کشور و وزارت آموزش و پرورش) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • پایش منظم فقر چندبعدی کودکان، آسیب پذیری های مرتبط با سن و دستاوردهای رفاهی در سطح جمعیت. • حمایت از ظرفیت های ملی برای ارزشیابی کارآمد سیاست ها و برنامه های اجتماعی. • ارتقای سیاست های بخشی و حمایت های اجتماعی برای مقابله با محرومیت های چندگانه در طول طی چرخه زندگی. 	<p>۱. نظام پایش ملی فقر/فقر کودکان با حمایت آژانس های سازمان ملل تقویت و راه اندازی می گردند.</p> <p>۲. تعداد و طیف محصولات دانشی تولیدشده با حمایت آژانسهای سازمان ملل در خصوص ارزشیابی اثربخشی برنامه ها و سیاستهای اجتماعی و شواهد استفاده آنها در اطلاع رسانی برنامه ریزی آتی.</p>	<p>۳/۱: رشد فراگیر، ریشه کنی فقر و رفاه اجتماعی نهادهای مسئول دولتی سیاست ها و برنامه های رفاه اجتماعی و ریشه کنی فقر خود را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • ارتقای هماهنگی میان بخش ها و سطوح به منظور تضمین کیفیت و پوشش برابر خدمات اجتماعی برای کودکان و نوجوانان. • حمایت از طرح های دولت برای تضمین کارآمدی و تأثیرگذاری سیاستها و برنامه های توسعه اجتماعی. • حمایت از تلاشهای دولت به منظور ارتقای کارآمدی، برابری و کفایت سرمایه گذاری عمومی برای کودکان و نوجوانان. • حمایت از پیشگیری، تشخیص بهنگام و پاسخ به سوء رفتار با کودکان، • حمایت از دولت برای تأمین خدمات با کیفیت در جهت پاسخ به نیازهای محرومترین کودکان. • ارتقای گزینه های مؤثر برای مراقبت با کیفیت از کودکان بد سرپرست. • ارتقای ظرفیت دست اندرکاران کشوری مربوطه به منظور پاسخ و هماهنگی مؤثر برای حمایت از کودکان در شرایط بحران. • تدوین برنامه های ترویج استفاده از اقدامات جایگزین برای کودکان در تماس با قانون، ترویج بازگرداندن و بازپروری پایدار کودکان در تماس با قانون در جامعه و ترویج هماهنگی میان بخشی برای پاسخ مؤثر به نیازهای کودکان در تماس با قانون. • حمایت از دولت در تدوین و اجرای سیاستها و راهبردهایی برای تضمین آموزش با کیفیت برابر برای همه کودکان با تمرکز خاص بر کودکان آسیب پذیر و محروم. • حمایت از مشارکت فعال همه کودکان در فرایند یادگیری و یاددهی مطابق با سیاست های دولت در زمینه ارتقای فراگیری و مشارکت همه کودکان. • حمایت از دولت در اجرای سیاست های بهبود محیط یادگیری در مدارس در راستای تضمین برخورداری کودکان از محیط ایمن و حمایت گر در مدارس. • کمک به تدوین برنامه ها و راهبردهایی برای آموزش های فنی و حرفه ای بومی سازی شده و مهارت های زندگی کلی نگر. • ارتقای ظرفیت دست اندرکاران در پاسخگویی و هماهنگی کارآمد در زمینه آموزش در شرایط بحران. <p>یونسکو (در کنار وزارت آموزش و پرورش، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، نهضت سوادآموزی، وزارت بهداشت و دانشگاه های علوم پزشکی مربوطه، کمیسیون ملی یونسکو، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز منطقه ای توسعه مراکز رشد و پارک های علم و</p>	<p>۳. تعداد و طیف برنامه ها و سیاست های کاهش فقر کودکان و حمایت اجتماعی حساس به کودکان تدوین و اتخاذ شده با حمایت آژانس های سازمان ملل.</p> <p>۴. تعداد و طیف ابتکارات عمل اتخاذ و یا استفاده شده توسط دولت با حمایت آژانس های سازمان ملل در زمینه تأمین مالی کودکان از بودجه عمومی.</p> <p>۵. تعداد و طیف سیاست ها یا برنامه های تدوین و اجرا شده برای پیشگیری، پاسخ و ردیابی بهنگام به سوء رفتار با کودکان با حمایت آژانسهای سازمان ملل.</p> <p>۶. تعداد و طیف سیاست ها و برنامه های تدوین و اجرا شده برای کودکان تماس با قانون با حمایت آژانس های سازمان ملل.</p> <p>۷. تعداد و طیف رویکردهای نوآور و معطوف به شرایط تدوین و اجرا شده با حمایت آژانس های سازمان ملل که کیفیت و دسترسی به پیش دبستان و مدارس ابتدایی و همچنین تأسیس مدارس دوستدار کودک را در سطح ابتدایی ارتقا می بخشند.</p> <p>۸. تعداد و طیف ابتکارات عمل تدوین و اتخاذ شده با حمایت آژانس های سازمان ملل که از روشهای تدریس ملی حاوی استانداردهای مدارس دوستدار کودک.</p> <p>۹. تعداد و طیف الگوهای موفق تدوین و اتخاذ شده که ظرفیت ملی را برای بهبود آموزش متوسطه و آموزش مهارت های</p>	<p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارتقای رشد فراگیر. • توجه به ریشه کنی فقر. • حمایت از رفاه اجتماعی شامل آموزش کیفی، فقر کودکان، رفاه کودکان و آموزش مادام العمر. <p>در اهداف ۱، ۳، ۴، ۵، ۸، ۱۰ و ۱۷ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
---	---	--

<p>فناوری اصفهان) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از همکاری های منطقه ای و کشورهای جنوب برای ارتقای آموزش کیفی برای همه. • حمایت از دولت در تدوین سیاست ها و راهبردها برای تأمین آموزش کیفی برای همه. • حمایت از توسعه ظرفیت برای جمع آوری داده ها و تحلیل و تدوین برنامه های درسی و برگزاری مجامع برای بهترین رویه ها و تبادل دانش. <p>برنامه اسکان بشر ملل متحد (در کنار وزارت راه و شهرسازی، وزارت کشور و کمیته امداد امام خمینی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از تدوین و بکارگیری استانداردها و تعاریف فقر شهری برای ایران. • حمایت از تدوین و بکارگیری نقشه های فقر خانوار و فقر شهری. <p>فانو (در کنار وزارت کار و وزارت جهاد کشاورزی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از بازبینی و تقویت نظام های حمایت اجتماعی و برنامه های شبکه ایمنی اجتماعی به منظور پاسخ به جوانب متعدد عدم امنیت غذایی و فقر. 	<p>زندگی با حمایت آژانس های سازمان ملل ارتقا می بخشند.</p> <p>۱۰. تعداد و طیف الگوهای اجرا و ارزشیابی شده به منظور افزایش ظرفیت های ملی برنامه های مبتنی بر مدرسه در جهت ارتقای سبک زندگی سالم.</p> <p>۱۱. تعداد و طیف برنامه ها و سیاست های بومی سازی شده با حمایت آژانس های سازمان ملل به منظور تضمین دسترسی کودکان به مدارس ایمن و حمایت کننده.</p> <p>۱۲. تعداد و طیف تعاریف و استانداردهای مرتبط با فقر شهری با حمایت آژانس های سازمان ملل.</p> <p>۱۳. تعداد و طیف نقشه ها و برنامه های مرتبط با فقر خانوارها و شهری که با حمایت آژانس های سازمان ملل در وزارت راه و شهرسازی و کمیته امداد امام خمینی تدوین، به روزسازی، اتخاذ و اجرای گسترده می گردند.</p>	
<p>فانو (در کنار وزارت کار) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تدوین ابزار و مداخلات مبتنی بر شواهد به منظور بهبود معیشت های روستایی. • کاهش خطرپذیری و آسیب پذیری و ارتقای تاب آوری در غذا و کشاورزی. • حمایت از چارچوب های سیاستگذاری میان بخشی، راهبردها و برنامه های سرمایه گذاری بر امنیت غذایی و تغذیه و کاهش یا مدیریت خطرپذیری. • ارتقای گفتگو و شراکت در خصوص امنیت غذایی و تغذیه و کاهش یا مدیریت خطرپذیری در سطوح ملی و منطقه ای. 	<p>۱. تعداد و طیف برنامه ها و سیاست های امنیت غذایی، کشاورزی پایدار و تغذیه بهبود یافته که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، ارتقا و اتخاذ می گردند.</p> <p>۲. تعداد و طیف برنامه ها و سیاست های معیشت روستایی که با حمایت آژانس های سازمان ملل تقویت و اتخاذ شده اند (شامل آن دسته که دارای</p>	<p>۳/۲: امنیت غذایی و کشاورزی پایدار و تغذیه بهبود یافته نهادهای مربوطه دولتی برنامه ها و سیاست های امنیت غذایی و کشاورزی پایدار را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ● نقشه برداری و سنجش نظام های موجود اطلاعات امنیت غذایی و هشدار بهنگام. ● تدوین و تقویت نظام های اطلاعات امنیت غذایی برای برنامه ریزی و سیاستگذاری مبتنی بر شواهد در زمینه امنیت غذایی و تغذیه. ● ایجاد سازوکارهای دانشی برای شبکه سازی و تبادل دانش، اطلاعات و داده ها در خصوص امنیت غذایی. <p>یونسکو (در کنار وزارت جهاد کشاورزی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات) در خصوص مورد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ارائه برنامه یادگیری آبیاری برای کشاورزی و ساکنین مناطق روستایی از طریق استفاده از فرصت های یادگیری سیار با منابع باز. <p>برنامه عمران (در کنار سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت جهاد کشاورزی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ارتقای کشاورزی پایدار شامل مدیریت یکپارچه کشاورزی. ● حمایت از معیشت های پایدار جایگزین برای کشاورزان. 	<p>تمرکز خاص بر فعالیت های درآمدزایی برای فقرا می باشند).</p>	<p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● امنیت غذایی. ● کشاورزی پایدار. ● معیشت های روستایی. ● توسعه مناطق روستایی. ● مدیریت آفت و آفتکش. <p>در اهداف ۱، ۲، ۳، ۱۵ و ۱۷ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
<p>برنامه اسکان بشر ملل متحد (در کنار وزارت راه و شهرسازی، سازمان محیط زیست، شرکت مادر تخصصی، جدید، شهرداری ها، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران و دانشگاه ها) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ارتقا و حمایت از فعالیت ها و توسعه ظرفیت مرتبط با حمل و نقل عمومی، جابجایی شهری و جابجایی با وسایل برقی. ● سنجش، ارزشیابی، مشاوره در صورت لزوم بهبود کارایی و اثربخشی برنامه مدیریت پسماند جامد شهرداری ها. ● تدوین ابزار برای شناسایی بهتر نیازهای توسعه مسکن. ● حمایت و تسهیل تدوین و اجرای برنامه های کارآمد و مناسب به منظور ارتقای مسکن مناسب برای به خصوص خانوارهای در میان اقشار کم درآمد ● تدوین و توزیع دامنه متنوعی از راه کارهای عملی برنامه ریزی منطبق با شهرک های جدید شامل آنهایی 	<ol style="list-style-type: none"> ۱. تعداد و طیف سیاستها و برنامه های شهرهای پایدار از جمله مدیریت آب و پسماندهای جامد که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، ارتقا و اتخاذ می کردند. ۲. تعداد و طیف ابتکارات عمل مربوط به حمل و نقل عمومی و جابجایی شهری که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، ارتقا و اتخاذ می کردند. ۳. تعداد و طیف سیاست ها و برنامه ها برای بهبود دسترسی به ساختمان ها و خدمات برای افراد کم توان و سالمندان که با حمایت آژانس های 	<p>۳/۳: شهرنشینی پایدار</p> <p>نهادهای دولتی مربوطه برنامه و سیاست های شهرنشینی پایدار و سکونت گاه های کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p> <p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● توسعه شهرهای پایدار. ● بهبود دسترسی به ساختمانها و خدمات برای

<p>که همچنان در مناطق مختلف تحت توسعه هستند و تقویت و ظرفیت های مدیریتی شرکت عمران شهرهای جدید و شرکای شهرداری آنها.</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از توسعه طرح جامع مسکن و راهبردهای اجرایی شامل اجرایی مالی و سازوکارهای ارایه مسکن . • تدوین چارچوب اجرا برای راهبرد ملی احیای احیا، بهسازی و نوسازی و توانمندسازی بافت های فرسوده و ناکارآمد شهری. • ارتقای فعالیت های دولت و تبادل دانش در زمینه امکانات و خدمات شهری، فضاهای عمومی و باز، تأمین مالی شهری، تأمین مالی مسکن و برنامه ریزی فضایی. • تدوین راهنما و ابزار در خصوص مدیریت زمین شامل برنامه ریزی کاربری زمین، ارتباطات اراضی با روستاها، رشد و گسترش شهری و تنظیم مجدد اراضی. • حمایت از شناسایی انواع اراضی و ایجاد ابزار برای مدیریت بهتر اراضی شامل مسکن و اهداف مرتبط با مسکن. • ارتقای مفهوم شهرهای تاب آور از طریق برگزاری دوره های آموزشی در خصوص بهبود سکونت گاه ها، تاب آوری شهری توسعه شهری پایدار. • ارتقای تولید و تبادل دانش در ارتباط با مدیریت آب (آب آشامیدنی سالم، بهداشت فاضلاب، دسترسی به آب، استانداردها). <p>برنامه عمران (در کنار سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت نیرو، وزارت کشور، وزارت راه و شهرسازی، شهرداری ها و شوراهای شهر) در خصوص مورد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از تدوین برنامه ها و ابتکارات عمل مدیریت محیط شهری. 	<p>سازمان ملل ارتقا و اتخاذ می گردند.</p> <p>۴. تعداد و طیف راهکارها، ابزار، برنامه ها و سیاست های مرتبط با مدیریت و برنامه ریزی بافتهای شهری و اسکان پایدار مشارکتی و یکپارچه ای که خطرپذیری در آنها لحاظ شده و با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، به روزسازی و اتخاذ می شوند.</p> <p>۵. تعداد و طیف سیاست ها و یا ابزار شناسایی انواع اراضی، مدیریت اراضی، برنامه ریزی بهره برداری از اراضی و تعدیل مجدد اراضی که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، به روزسازی و اتخاذ می گردند.</p>	<p>افراد دچار معلولیت و سالمندان.</p> <ul style="list-style-type: none"> • بهبود محیط شهری. <p>در اهداف ۱، ۳، ۹، ۱۱ و ۱۷ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
<p>برنامه اسکان پسر ملل متحد (در کنار سازمان مدیریت بحران کشور، سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، هلال احمر، پژوهشگاه بین المللی زلزله شناسی و مهندسی زلزله، مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت راه و شهرسازی، وزارت بهداشت و دانشگاه ها) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p>	<p>۱. تعداد و طیف راهبردها، سیاست ها و برنامه های مرتبط با مدیریت و کاهش خطرپذیری بلایا (شامل برنامه های آمادگی در شرایط اضطراری) که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین، به روزسازی و اتخاذ می گردند.</p>	<p>۳/۴: مدیریت بلایای طبیعی نهادهای مربوطه دولتی سیاست ها و برنامه های مدیریت بلایای طبیعی را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ● بهبودسازی کاهش خطرپذیری از طریق تجهیز دولت و دیگر نقش آفرینان به داده های به روز و تحلیل سیستماتیک مدیریت کاهش بلایا در سطوح شهری، ملی و فراملی. ● ارتقای رویکرد چندخطری به کاهش خطرپذیری که کشور با آن روبروست خطرپذیری اصلی بلایا را مورد توجه قرار می دهد. ● حمایت از گسترش ظرفیت پایدار داخل کشور در سطوح فردی، نهادی و اجتماعی. ● کاهش خطرپذیری بلایا و افزایش سازوکارهای تاب آوری جوامع در زمینه برنامه های کاهش فقر ● ارائه مفاهیم در تسهیلات و زیرساخت بهداشت آب و فاضلاب و شناسایی گزینه های فناوری متناسب با بلایا و مرتبط با سیستم های بهداشت آب و فاضلاب و کارکرد مناسب آنها در زمان بلایا. <p style="text-align: center;">برنامه عمران (در کنار سازمان مدیریت بحران، سازمان مدیریت بحران شهر تهران، هلال احمر، پژوهشگاه زلزله، مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت نیرو، وزارت راه و شهرسازی و دانشگاهها) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● حمایت از توسعه ظرفیت های ارتقا یافته برای اتخاذ و اجرای سیاست ها، استانداردها و برنامه های یکپارچه در راستای کاهش و مدیریت خطرپذیری و تطبیق با تغییرات آب و هوا و تاب آوری در برابر بلایا. ● حمایت از توسعه ظرفیت های نهادی برای سنجش بهتر و کاهش اثرات اقتصادی بلایای طبیعی و حمایت از آسیب پذیرترین گروه ها. ● حمایت از سرمایه گذاری در مدیریت خطرپذیری بلایا. یونیسف (در کنار وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش، سازمان حفاظت محیط زیست و دفتر هماهنگ کننده مقیم سازمان ملل) در خصوص مورد زیر همکاری می نماید: ● ارتقای مشارکت و ادغام کودکان در فرایند آماده سازی در برابر بلایا و تطبیق پذیری برای تغییرات آب و هوا مخصوصا در مناطق در معرض خطر. <p style="text-align: center;">یونسکو (در کنار پژوهشگاه زلزله شناسی، شهرداری ها، کمیسیون ملی یونسکو، سازمان مدیریت بحران، صدا</p>	<p>۲. تعداد و طیف راهبردها، سیاست ها و برنامه هایی که با حمایت اژانس های سازمان ملل در ارتباط با هشدار بهنگام و اطلاع رسانی خطرپذیری بلایای تقویت شده مابین رسانه ها و دست اندرکاران اصلی در آماده سازی در برابر بلایا تدوین، به روزسازی و اتخاذ می شوند.</p>	<p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● سرمایه گذاری و کاهش خطرپذیری بلایا با توجه به چارچوب سندای. ● درک خطرپذیری بلایا. ● پاسخ و آماده سازی کارآمد بلایا و شرایط اضطراری. <p>در اهداف ۶، ۹ و ۱۱ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
--	---	--

<p>و سیما، اپراتورهای تلکام، هلال احمر و وزارت آموزش و پرورش) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • کمک به ظرفیت سازی و افزایش شراکت ها به منظور بهره مندی از علوم و فناوری در کاهش عوارض بلایای طبیعی و کاهش آسیب پذیری. • ارتقای کاهش خطرپذیری بلایا و آماده سازی در ارتباط با خطرات طبیعی. • افزایش آگاهی میان مردم پیرامون آمادگی در برابر بلایا. • ظرفیت سازی در راستای گزارش دهی کارآمد درباره وسایل کاهش خطرپذیری بلایا. • ارتقای شراکت و همکاری بیشتر مابین رسانه ها و گروه های کلیدی دست اندرکاران در اقدامات کاهش خطرپذیری بلایا و آماده سازی در برابر آنان. • تدوین و ارتقای برنامه های آموزشی تلفن همراه برای کودکان و نوجوانان در خصوص آماده سازی در برابر بلایا با تمرکز بر زلزله. • ارائه حمایت های فنی به دولت برای کاهش خطرپذیری بلایا، هماهنگی و پاسخ به بلایای طبیعی. <p>سازمان جهانی بهداشت (در کنار وزارت بهداشت، سازمان مدیریت بحران و دانشگاه های علوم پزشکی) در مورد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تأمین حمایت های فنی برای مدیریت بلایای طبیعی و شرایط اضطراری در زمینه بهداشت به منظور ظرفیت سازی ملی برای آماده سازی در بلایا، برنامه های پاسخ بخش بهداشت، بیمارستان های ایمن تر، ادغام مدیریت خطرپذیری بلایا و شرایط اضطراری برای بهداشت در برنامه های ملی و راهبردهای همکاری درون کشوری. 		
<p>یونیدو (در کنار وزارت کار) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از بنگاه های خرد و کوچک موجود در گسترش کسب و کار خود، دسترسی به بازارهای بزرگتر و ایجاد مشاغل جدید. • بهبود ارتباطات و تعاملات میان بنگاه ها. • ایجاد و یا بهبود و اجرای استاندارد کیفی و صدور گواهی و نظام های ردیابی. • ایجاد ابزار بازاریابی. • تدوین سیاست های جدید با همکاری همتایان دولتی به منظور بهبود دسترسی به بازار و انتقال از بخش غیررسمی به رسمی. 	<p>۱- تعداد و نوع بنگاههای کوچک و متوسط که ارتباطات و تعاملات خود را با سایر بنگاه ها بهبود داده اند.</p> <p>۲- تعداد و نوع بنگاههای کوچک و متوسط که استانداردهای کیفی، صدور گواهی و نظام های ردیابی را اتخاذ و اجرا نموده اند.</p> <p>۳- تعداد و نوع بنگاه های خرد، کوچک و متوسط که</p>	<p>۳/۵: اشتغال پایدار سازمان های دولتی مربوطه برنامه ها و سیاست های پایدار اشتغال را کارآمدتر تدوین، اجرا و پیش می نمایند.</p> <p>حوزه های مورد تمرکز:</p>

<p>برنامه عمران (در کنار وزارت صنعت و وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت کار و وزارت راه و شهرسازی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از توسعه و اجرای برنامه ها و سیاست های سرمایه گذاری بر اشتغال پایدار. • حمایت از توسعه ظرفیت های برنامه ریزی و سیاستگذاری کار آفرینی. • حمایت از توسعه ظرفیت های ارتقایافته برنامه ریزی و سیاستگذاری ارتقابخش کیفیت انتقال فناوری. • حمایت از توسعه ظرفیت ارتقایافته برنامه ریزی و سیاستگذاری برای حمایت اجتماعی (شبکه ایمنی اجتماعی). <p>یونسکو (در کنار وزارت کار، وزارت علوم، کمیسیون ملی یونسکو، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، صدا و سیما، سازمان بهزیستی، مرکز منطقه ای توسعه مراکز رشد و پارکهای علم و فناوری اصفهان) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارتقای جامعه دانش محور از طریق ارتقای فرهنگ کار آفرینی، درک بهتر نیازهای بازار کار و تأمین دوره های آموزشی کیفی فنی و حرفه ای بازار محور. • حمایت از مراکز رشد، پارک های علم و فناوری، شرکت های نوپا و مراکز درآمد زایی • تمرکز بر زنان و جوانان در ارتقای کسب و کارهای خانگی، محصولات صنایع دستی و غیره. • حمایت از دولت در توانمندسازی افراد دارای معلولیت و ارتقای ادغام اقتصادی و اجتماعی آنها. <p>فانو (در کنار وزارت جهاد کشاورزی و وزارت کار) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • کاهش فقر روستایی. • حمایت خواهی برای توسعه به نفع افراد فقیر و روستایی و کشاورزی در مقیاس کوچک. • بهینه سازی و افزایش ظرفیت های ملی در حمایت از توسعه پایدار بخش کشاورزی و روستایی. 	<p>ابزار بازاریابی جدید را اتخاذ نموده اند.</p> <p>۴-تعداد و طیف سیاست های جدید که برای بهبود دسترسی به بازار و حمایت انتقال از بنگاه های کوچک و متوسط از بخش غیررسمی به رسمی تدوین، ارتقا و اتخاذ شده اند.</p> <p>۵-تعداد مشاغل ایجاد شده به تفکیک بخش و نوع اشتغال که مرتبط با حمایت های آژانس های سازمان ملل می باشند.</p> <p>۶-تعداد و طیف سیاست های جدیدی که به منظور بهبود برنامه های کار آفرینی تدوین و اتخاذ شده اند.</p> <p>۷-تعداد و طیف سیاستهای جدیدی که به منظور بهبود برنامه عمل ملی در خصوص استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای توانمندسازی افراد دارای معلولیت تدوین و اتخاذ شده اند.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ارتقای اشتغال بهره ور و بهداشت حرفه ای. • سرمایه گذاری و تجارت پایدار. • توسعه بنگاه های اجتماعی و کسب و کار و کار آفرینی. • انتقال علوم و فناوری. <p>در اهداف ۱، ۵، ۸، ۱۰ و ۱۷ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
<p>صندوق جمعیت (در کنار مرکز آمار ایران، وزارت کار، سازمان ثبت احوال کشور، دانشگاه تهران و سایر دست اندرکاران مربوطه) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p>	<p>۱.تعداد و طیف رویه ها، برنامه ها و سیاست های توسعه ملی که سود جمعیتی با حمایت آژانس</p>	<p>۳/۶: جمعیت و توسعه نهادهای دولتی مربوطه سیاست ها و برنامه های</p>

<ul style="list-style-type: none"> • حساس سازی و حمایت از تصمیم گیران و سیاست گذاران و همچنین دانشگاهیان و مجریان مسائل مرتبط با تحقق سود جمعیتی، تحولات جمعیتی و پیامدهای آنها برای توسعه. • حمایت از فراگیری سود جمعیتی و پویایی جمعیت در برنامه های توسعه و سیاست های ملی. • حمایت از تولید و توزیع داده ها و شواهد برای برنامه ریزی توسعه در ارتباط با سود جمعیتی و تحولات جمعیتی شامل شهرنشینی، مهاجرت و سالمندی. • حمایت از برنامه ها و سیاست های مبتنی بر شواهد به منظور تأمین رفاه اقتصادی-اجتماعی و ارتقای مشارکت فعال سالمندان در جامعه. • حمایت از تلاش های ملی در زمینه بهبود جمع آوری داده ها و تحلیل آنها • تعامل و تقویت ثبت احوال و آمار حیاتی. 	<p>های سازمان ملل در آنها گنجانده شده است.</p> <p>۲. تعداد و طیف رویه ها، برنامه ها و سیاست های توسعه ملی که پویایی جمعیتی با حمایت آژانس های سازمان ملل در آنها گنجانده شده اند.</p> <p>۳. تعداد و طیف تحلیل های ملی که با حمایت آژانس های سازمان ملل درباره حساب انتقال ملی در دسترس می باشند.</p> <p>۴. تعداد و طیف گزارشات موضوعی که با حمایت آژانس های سازمان ملل که به عنوان داده برای توسعه سود جمعیتی و پویایی جمعیت تولید و توزیع شده اند.</p> <p>۵. تعداد و طیف مطالعات یا پیمایش های ملی که با حمایت آژانس های سازمان ملل انجام شده اند.</p>	<p>جمعیت و توسعه را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p> <p>حوزه مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تولید و استفاده از داده های جمعیت و توسعه برای برنامه ریزی توسعه (شامل سود جمعیتی)، سالمندی و پویایی جمعیتی.)
<p>یونسکو (در کنار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سازمان جهانی گردشگری، کمیسیون ملی یونسکو، مرکز میراث فرهنگی تهران و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> • حمایت از دولت در دستیابی به هدف افزایش گردشگری از طریق توسعه و ارتقای گردشگری فرهنگی پایدار. • حمایت از مناطق میراث جهانی ملی و شناخته شده توسط یونسکو. • حمایت از حفظ میراث فرهنگی ناملموس. • ارتقای صنایع خلاق مخصوصا صنایع دستی. • ارتقای مشارکت بخش خصوصی در مرمت اماکن و ساختمان های تاریخی. • اجرای فعالیت های ظرفیت سازی با همکاری دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل برای مبارزه با قاچاق غیرقانونی اموال فرهنگی. 	<p>۱-تعداد و طیف راهبردها، سیاست ها و برنامه هایی که برای ارتقای گردشگری فرهنگی پایدار تدوین، به روزسازی و اجرای گسترده شده اند.</p> <p>۲-تعداد و طیف رویکردهای نوآور و معطوف به شرایط تدوین و اجرا شده که کیفیت نگهداری از میراث فرهنگی غیر محسوس را ارتقا می دهند.</p> <p>۳-تعداد و طیف راهبردها، سیاست ها و برنامه هایی که با حمایت آژانس های سازمان ملل به منظور تقویت ظرفیت ها و زیرساختها در مبارزه با قاچاق غیرقانونی کالاها</p>	<p>۳/۷: میراث فرهنگی و گردشگری پایدار</p> <p>سازمان های دولتی مربوطه برنامه ها و سیاست های میراث فرهنگی و گردشگری پایدار را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p> <p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> • توسعه گردشگری پایدار. • حفاظت و ارتقای میراث فرهنگی.

	<p>فرهنگی تدوین، به روزسازی یا اجرای گسترده شده اند.</p>	<p>● مبارزه با قاچاق غیرقانونی کالاهاى فرهنگى. در اهداف ۱، ۵، ۸، ۱۱، ۱۲ و ۱۷ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>
<p>۴. مبارزه با مواد مخدر</p>		
<p>دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل (در کنار ستاد مبارزه با مواد مخدر و سازمانهای متبوع آن) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● حمایت از شرکای دولتی به منظور توسعه و اجرای بیشتر خدمات جامع و مبتنی بر شواهد در خصوص پیشگیری و درمان سوءمصرف مواد مخدر و بازپروری و ادغام مجدد اجتماعی با تأکید خاص بر گروههای پرخطر. ● حمایت از دولت و سایر شرکا در گسترش پوشش و کیفیت برنامه ها و خدمات جامع مبتنی بر شواهد بخش عمومی بهداشت در زمینه پیشگیری، درمان و مراقبت از اچ آی وی. <p>یونیسف (در کنار وزارت آموزش و پرورش، اداره اتباع، وزارت کار، وزارت بهداشت و هلال احمر) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● حمایت از شرکا در طراحی و اجرای برنامه های کارآمد برای پیشگیری از رفتارهای پرخطر و سوءمصرف مواد میان نوجوانان و جوانان. ● حمایت از برنامه های پیشگیرانه مبتنی بر شواهد، کارآمد و جامع مدرسه محور با تمرکز خاص بر جوامع و جمعیتهای در معرض خطر و آسیب پذیر. <p>سازمان جهانی بهداشت (در کنار وزارت بهداشت و دانشگاههای علوم پزشکی) در خصوص موارد زیر همکاری می کند:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● حمایت از ارزشیابی برنامه های کاهش آسیب، کمک به تقویت مداخلات جاری و آغاز حوزه ها و روش های جدید برای مداخلات در خصوص سوءمصرف 	<p>۱. تعداد و طیف برنامه ها و سیاست های پیشگیری و درمان سوءمصرف مواد مخدر که با حمایت آژانس های سازمان ملل اتخاذ شده اند.</p> <p>۲. تعداد و طیف خدمات پیشگیری و درمان سوءمصرف مواد مخدر، بازپروری، ادغام مجدد اجتماعی، پیشگیری و مراقبت از اچ آی وی / ایدز و کاهش آسیب برای گروه های هدف که مورد حمایت آژانس های سازمان ملل می باشند.</p>	<p>۴/۱: پیشگیری و درمان سوءمصرف مواد مخدر</p> <p>سازمان های دولتی مربوطه برنامه ها و سیاست های پیشگیری و درمان سوءمصرف مواد مخدر را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p> <p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● پیشگیری اولیه. ● بازپروری و درمان مواد مخدر. ● کاهش آسیب جامع.

<p>مواد براساس خطرپذیری و نیازهای جدید از جمله مصرف محرک های شبه آمفتامینی.</p>		
<p>دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل (در کنار ستاد مبارزه با مواد مخدر و سازمانهای متبوع آن، وزارت خارجه، اینترپل ایران، وزارت کشور و آزمایشگاه های پزشکی قانونی) در خصوص موارد زیر همکاری می نماید:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● حمایت از توسعه ظرفیت های ملی در ارتباط با مدیریت مرزها، مواد شیمیایی پیش ساز و کنترل، توقیف و ضبط محرک های شبه آمفتامینی. ● حمایت از توسعه شبکه سازی و همکاری های ارتقایافته منطقه ای و بین المللی به منظور مبارزه کارآمدتر با جرایم سازماندهی شده در حوزه قاچاق غیرقانونی. ● حمایت از تدوین و تقویت برنامه های معیشت جایگزین در مناطق تولیدکننده مواد مخدر. 	<p>۱. تعداد و طیف برنامه ها و سیاست های دولتی درباره مدیریت مرزها، مواد مخدر غیرقانونی، مواد شیمیایی پیش ساز و کنترل محرک های شبه آمفتامینی که با حمایت آژانس های سازمان ملل تدوین و یا ارتقا یافته و یا اتخاذ شده.</p> <p>۲. تعداد و طیف شبکه ها و ابتکارات عمل ملی، منطقه ای و بین المللی در زمینه کنترل مواد مخدر و قاچاق مواد شیمیایی پیش ساز که با حمایت آژانس های سازمان ملل تقویت و اجرا شده اند.</p> <p>۳. تعداد و طیف اقدامات برای ارتقای ابتکارات عمل معیشت های جایگزین حمایت شده توسط سازمان ملل.</p>	<p>۴/۲: کاهش عرضه مواد مخدر</p> <p>نهادهای دولتی مربوطه سیاست ها و برنامه های کاهش عرضه مواد مخدر را کارآمدتر تدوین، اجرا و پایش می نمایند.</p> <p>حوزه های مورد تمرکز:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● مدیریت مرزها. ● مبارزه با قاچاق مواد مخدر. ● همکاری مبارزه با مواد مخدر در سطح منطقه ای و بین المللی. ● معیشت های جایگزین. <p>در اهداف ۱، ۳، ۱۶ و ۱۷ توسعه پایدار نیز منعکس شده اند.</p>